

Učastje Jugoslovanske kmetijske zveze. — Cena 28 Din za celo leto. — Za inženstvo 60 Din. — Posredna štetiška 1 Din. — V ilustriranih delih vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. — Izhaja vsake srede ob 6 zjutraj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu „Domoljuba“, naročnika reklamacije in inserati na Upravištvu „Domoljuba“ v Ljubljani, Kaplarjeva ulica šte. 6.

Dve resnici o davkih.

Prva resnica.

Zadnji državni proračun, za katerega je glasovala SLS, je bil še pod vlado pokojnega Protiča. Takrat so bili preračunjeni vsi državni dohodki na 5 milijard dinarjev, to se pravi: davkoplačevalci so morali plačati posrednih in neposrednih davkov 5 milijard dinarjev.

Od tistega časa do danes SLS ni bila v nobeni vladi, ki bi sprejemala proračun. V tej dolgi dobi so sedeli v vladi poleg radikalov največkrat žerjavovci menjaje se z radičevci.

In v tej dobi je narastel državni proračun od 5 milijonov na 12 milijard 500 milijonov dinarjev (za leto 1926-27). To se pravi: takrat, ko je SLS zadnjikrat glasovala za proračun, je bilo ljudstvu treba plačati 5 milijard, tekom časa, ko so vladali žerjavovci in radičevci, pa so te davčnine povišali na 12 in pol milijarde Din.

Res je, da je v tem času vrednost dinarja zelo padla, res pa je tudi, da je ta vrednost padla veliko vprav radi skrajno slabega in koruptnega drž. gospodarstva žerjavovcev. Denar se je v času teh vlad kradel na debelo — cela vrsta znanih, korupcijskih afer to dokazuje; koliko pa jih je, ki nikdar ne bodo na dan prišle.

V tem času, ko je bila SLS potisnjena v ozadje vprav radi tega, ker se je odločno in brezobzirno potegovala za Slovenijo, v tem času, ko so vladali Pribičeviči in Žerjavovi pristaši, v tem času, so se naložili skoro vsi nepotrebni davki, ki najbolj teže ljudstvo.

Da navedemo samo nekatere najbolj težke:

Z zakonom o dvanajstinah od 1. aprila 1925 člen 56 je bil vpeljan težki davek na ročno delo. Ta davčni zakon nosi podpis dr. Žerjava.

Dr. Žerjav sicer trdi, da je bil v ministrskem svetu proti davku na ročno delo in da so se dogovorili, da bodo pozneje s pravilnikom to stvar še uredili, toda podpisal ga je vendarle. Če je bil res tako proti njemu, kot zdaj trdi in kot ga zdaj odklanja, zakaj ga je podpisal, zakaj ni podpisal odrekel in na radikale pritisnil z grožnjo odstopa?

Na podlagi člena 34 istega zakona je bil povišan invalidski davek na dvakratni iznos. Podpisan je dr. Žerjav.

Na podlagi člena 59 je bilo uvedeno pobiranje visoke komorske doklade. Podpisan je dr. Žerjav.

Na podlagi člena 57 so zvišane zamudne obresti od neplačanih davkov od 8 odst. na 12 odstot. Podpisan je dr. Žerjav.

In tako dalje.

Kadarkoli so žerjavovci glasovali za proračun, skoro vedno so glasovali za nove ali vsaj zvišane davke.

Zato ni čuda, da so ljudska bremena končno narastla na poltrinajsto milijardo dinarjev in da je pod to težo ljudstvo obubožalo ter gospodarsko propadlo.

SLS ni nikdar v tem času glasovala za proračun.

Druga resnica.

Letos je SLS po dolgih letih zopet prišla v vlado, katera obravnava in sprejema proračun. Ta proračun (od 1. aprila 1927 do 31. marca 1928) je sicer že sestavila prejšnja vlada in je bil v finančnem odboru narodne skupščine že skoro ves predelan, ko je SLS prišla v vlado. Zato seveda ni bilo mogoče iz njega odstraniti vseh ostrin. Nekoliko je znižala proračun že prejšnja vlada.

Vendar je pa SLS v zadnjem hipu dosegla, da se je proračun še bolj znižal, da so se prvič po prevratu ljudske dajatve olajšale. Novi proračun je zmanjšan za eno milijardo 39 milijonov dinarjev. Proračunski predlog za narodno skupščino se glasi na 11 milijard 464 milijonov dinarjev. Narodna skupščina bo brez dvoma to vsoto še nekoliko spremenila, a gotovo samo v korist ljudstvu.

Kaj pa se je znižalo v tem proračunu?

1. Dohodninski davek v Sloveniji se začne računati šele od 6000 Din letnih dohodkov, ne pa že od 5000 Din, kot je bilo dosedaj. S tem bo okrog 7500 najrevnejših davkoplačevalcev dohodninskega davka sploh oproščenih. To je največji uspeh SLS.

2. Davčni zaostanki so zmanjšani za 100 milijonov dinarjev. Dolžni zaostanki se bodo lahko plačevali štiri leta.

3. Cena soli se zniža za pol dinarja pri kilogramu, kar znaša 65 milijonov dinarjev.

4. Takse se znižajo za 18 in pol milijona dinarjev.

5. Trošarina za riž, cikorijsko, sveče itd se zniža za 11 milijonov dinarjev.

Resnica je, da vsi prejšnji proračuni, za katere so glasovali žerjavovci, niso nudili nobenih davčnih olajšav, pač pa povišanje davkov, dočim je v tem proračunu napravljen prvi korak za znižanje pretiranih davčnih bremen.

In za ta proračun je glasovala SLS, ki je tudi največ pripomogla, da so se davčna bremena začela lajšati.

Pripominjamo, da bo ta proračun veljal od 1. aprila dalje, če ga bo — kar trdno upamo — sprejela tudi narodna skupščina.

Delo naših ministrov.

Minister dr. Kulovec je v narodni skupščini na tozadevno vprašane poslanca Laloševiča temeljito razložil vzroke lanskimi strašnimi povodnji v Bački in Baranji, kjer je Donava prodrla nasipe ter poplavlila ogromne komplekse plodne zemlje. Potem pove minister, da je takoj, ko je prevzel ministrstvo, sklical zastopnike vodnih zadrug, ki so bile po povodnji prizadete, ter se z njimi razgovoril o vsem, kar je treba ukreniti, da se nesreča ne ponovi. Razgovoril se je tudi s finančnim ministrom ter Hipotekarno banko za najetje posojila, s katerim naj bi se poskrbelo za zavarovanje pred poplavami na vsem ozemlju naše države. Narodna skupščina je odgovor ministra z zadovoljstvom vzela na znanje.

Dalje je minister dr. Franc Kulovec ponovno nakazal 70.000 Din za podporo po metljavosti oškodovanim posestnikom v mariborski oblasti. Na ta način je kmetijski minister dr. Kulovec po metljavosti oškodovanim posestnikom dosedaj nakazal skupno 115.000 Din podpore.

Minister dr. Gosar je izjavil časnikarjem, da bo skušal pospeševati graditev malih stanovanj z denarjem, ki se je nabral za brezposelne, deloma pa jih bo podpiral z denarjem. Zboljšal bo delavsko zavarovanje v toliko, da bodo krajevni činitelji imeli pri tem več besede. Inspekcijam dela bo dal možnost, da bodo zopet mogle vršiti svojo nalogo v zaščito delavstva, pravtako bo delal na to, da se skrb za izseljenec ne bo ukinila, pač pa še spopolnila, ukrenil bo, da se bodo prošnje za invalidnino hitro reševale.

Narodna skupščina.

V narodni skupščini so bili na vrsti odgovori na razne interpelacije. Med temi se je oglasil tudi g. Pribičević, prvi voditelj Žerjavovske samostojne demokratske stranke ter napadel seveda SLS, češ, kako se morejo radikali vezati s klerikalci, ki imajo svoje zahteve glede vzgoje v šoli in konkordata z Vatikanom.

Ministr. predsednik Uzunović je takoj odgovarjal. Rekel je, da je vlada na ponovno zahtevo od vseh strani izdelala gospodarski program, ki ni program ene stranke ali ene vlade, temveč državni program, ki se ga bo morala držati vsaka vlada, če bo hotela državno gospodarstvo speljati na pravi tir. Glede sodelovanja s SLS pravi, da je z njo mogoče sodelovati, odkar se je državna politika postavila na stališče sporazuma in odkar Pribičević ni več v vladi. Obžaluje, da se Pribičević v ta položaj ne more zživeti. Generala da so zato postavili za železniškega ministra, ker je bil promet v obupnem stanju in je general Milosavljevič strokovnjak v železniških zadevah. Kar se tiče Vatikana in šolskega vprašanja se bo vlada že sama pogovorila s SLS tako, da bo za državo prav.

Naslednji dan je minister dr. Kulovec odgovarjal na interpelacijo glede poplav v Bački in Baranji. S točnim odgovorom so bili vsi zadovoljni. Vsebinsko odgovora javljamo na drugem mestu.

V petek se je opozicija spravila na notranjega ministra Božo Maksimoviča ter mu očitala, da je ob volitvah štivil razna nasilja. Nastal je v zbornici takšen vihar, da se je morala seja prekiniti.

Nato so opozicionalni poslanci prosili predsednika narod. skupščine, naj seje do četrtka odgodi, da odidejo poslanci v svoje kraje, kjer se hočejo pogovoriti z deželnimi poslanci glede delovanja v deželnih zborih. Prošnji se je ustreglo.

Kako „Domovina“ laže.

»SLS se je v Belgradu oglasila za vstop v vlado, češ, da avtonomije itak nihče več ne smatra za resno,« piše »Domovina«. Grda laž. Uzunović je ponovno vabil SLS v vlado, in to celo javno v finančnem odboru 12. januarja, ko se je v svojem govoru obrnil na poslanca Smodeja takole: Jaz se nadejam in se obračam na Vas s temi besedami, da se bo ustvaril širši temelj. Da bi se to doseglo, ni treba odprte krize. To se lahko doseže tudi dokler se vlada nahaja v svoji funkciji.« Tem besedam so radikalni poslanci živahno pritrjevali. Na to mu je dr. Korošec odgovoril javno na shodu v Ljubljani 16. januarja, da je SLS pripravljena iti v vlado, a samo pod pogojem, da ohrani svoj program in da se Sloveniji pomaga. In to se je zgodilo. Korošec se ni odrekel avtonomiji in radikali so že prvi teden pokazali voljo Sloveniji pomagati, da so pristali na predlog SLS za znižanje davkov. »Hrvate, ki ni klerikalni časopis, piše 11. februarja: »Korošec je stopil v vlado z radikali, obdržal pa je svoj avtonomističen program. Njegov vstop se je torej

izvršil na časten način v nasprotju z Radičem, ki je moral popolnoma kapitulirati in se odreči vseh političnih zahtev in celega programa... Verjetno je, da je dr. Korošec vstopil v vlado samo zato, da pomnoži razširi pravice deželnih zborov, da bodo tako Slovenci v Mariboru in Ljubljani vršili sami svoje posle... Vlado deželnih zborov smatra Korošec kot prehodno vlado od krutega centralizma h pokrajinski avtonomiji.« — Tako piše nam neprijazni »Hrvate« Radičevski »Obzor«, ki je sicer ves divji na Slovence, posebno še na SLS, pa je zapisal 8. t. m. tole: »Korošec je videl, da je sedaj zanj edina prilika, da Sloveniji izvojskuje usvaritev onih zahtev, ki so potrebne za napredek Slovenije. Če mu vrhutega ni bilo treba odreči se svojemu programu, je to za dr. Korošca uspeh, a za nas Hrvate pa pouk.« — Tako »Domovina«, sedaj pa naprej laži!

»SLS ni nič zahtevala glede znižanja davkov,« naprej laže dr. Žerjavova »Domovina«. Kdor hoče doumeti to ostudno laž, naj pazljivo prebere današnji uvodni članek: Dve resnici o davkih.

»Znižati smo hoteli bremena, ki so pretirana,« uganja Žerjavova »Domovina« grdo hinavščino. Žerjavovi so skozi vsa leta glasovali za državne proračune, ki so drug za drugim nalagali višja davčna bremena. Od 5 milijard Protič-Koroščeve vlade so došli na 12 milijard. V današnjem uvodnem članku je točno dokazano, da so žerjavovci vedno glasovali za zvišane davke in niso nikdar imeli usmiljenja z ljudmi. Šele sedaj, ko je SLS prišla v vlado, so začeli grometi najbolj proti tistim davkom, za katere so sami glasovali in pod katerimi se blesti podpis žerjavovskih ministrov.

»SLS je kricala, da je potreba korupcijo odpraviti, ko pa je prišla odločitev, je zatajila vse,« laže »Domovina«. In vendar je baš nasprotno res! SLS je stavila v preiskovalnemu odboru predlog: Anketni odbor pričakuje, da narodna skupščina stavi predlog, po katerem bi se moglo postopati po veljavnih zakonih proti vsem osebam, o katerih krivdi se je narodna skupščina na podlagi poročila anketnega odbora prepričala.« Dalje predlaga SLS, da se predloži poseben zakon za pobičanje korupcije. Zakaj ena glavnih nalog je ta, da se v prihodnje prepreči, da bi se državni denar kar na debelo kradel. Torej, »Domovina«, le dalje laži!

Kaj pišejo nasprotniki.

Pravoslavno rimsko vlado imenuje »Jutro« sedanjo radikalnoslovensko vladno večino. Nič hudega. Tako »rimsko« vlado imajo tudi na Češkem, v Nemčiji, Holandiji, torej v najnaprednejših evropskih državah. Mi celo to vemo, da so baš zato najnaprednejše, ker v teh vladah sodelujejo katoliki. Če bi bila SLS tako dolgo v vladi kot je bila žerjavovska stranka, bi bilo v Jugoslaviji danes gospodarsko in kulturno marsikaj bolj podobno naprednim državam kot je žal danes.

Davek na ročno delo je bil uveden takrat, ko je bil v vladi dr. Žerjav. Žerjav-

vovski listj so hoteli seveda tudi ta davek naprčiti naši stranki, dasi so bili naši poslanci skoraj vedno v opoziciji in glasovali kajpada proti vsem proračunom. »Slov. noč« je prinesel te dni ponatis dotičnega zakona celo v cirilici in z dr. Žerjavovim podpisom. Če se dr. Žerjav sedaj izgovarja, da je bil v ministrskem svetu proti, je to nezadostno. Zakaj ga je pa podpisal. Naj bi odstopil.

Davidovič je zapustil klerikalce, vpilje »Jutro«. Ne vemo, kako je s to zapustitvijo, znano pa nam je, da se je g. Pribičević jezil te dni v časopisju, da Davidovičev vzdržujejo, čeprav so v opoziciji, z našo stranko še vedno prijazno razmerje in, da nočejo ničesar slišati o kaki zvezi z — žerjavovci.

Mesto za po potresu poškodovane se brigajo klerikalci za lanske poplavljenosti, vpiljejo liberalni listi. Ni jim všeč, da je naj poljedelski minister spravil vso zadevo v pravi tir. Država dcbi posojilo, s katerim bodo izvršena vsa potrebna dela, da se v bodoče preprečijo večje nesreče vsled povodnji. Tudi po potresu v južnih krajih države poškodovani pridejo na vrsto, ne zato, ker liberalci vpiljejo in predlagajo, temveč zato, ker poštena, za ljudski blagor vneta vlada sama ve, kaj je njena dolžnost.

Bivša narodno-socialistična »Nova pravda« tudi piše o klerikalnem izdajstvu delavskih interesov. To je seveda grda laž. V dokaz naj navedemo, kaj pravi o našem ministru za socialno politiko dr. Gosarju celo rdečkarska »Delavska politika«: Povdarjal je (dr. Gosar) potrebo, da se pomaga brezposelnim v prvi vrsti potom zidanja stanovanjskih hiš, s čimer bi se nudila delavcem možnost zaposlitve. Po redovalnice dela se morajo ohraniti v tej obliki in obsegu, kakor poslujejo sedaj in urediti se mora stanje bolniško zavarovalnih zavodov. »V naših prilikah je že to veliko,« pravi »Delavska politika«, narodno-socialistični sluge žerjavovskega kapitalizma pa zabavljajo in lažejo dalje brez — sramu.

Za oblastne odbore hočejo žerjavovci propore in »Domovina« pravi, da je SLS kriva, da ga ne bo. Neresnica, kajti dotično odredbo so izposlovali radikali. Nam bi bilo končno čisto vseeno, če bi imeli v oblastnem odboru tudi enega brezposelnega žerjavovca. Prav dobro bi se pa sicer ne počutil, ker oblastni odbori ne bodo dajali nobenih »podper v kulturne namene« brez obveznosti polaganja računov, kot je bilo to pri — »Slavenski banki«. — Pa še nekaj: Zakaj pa za volitve v ljubljanski mestni zastop nočete čistega proporca? Bil je že, a ravno vi žerjavovci ste ga ukiniteli, da bi gospodovali kolikor mogoče brez kontrole. O ti ljubi lažidemokratizem!

Ljubljanskih občinskih volitev se SLS boji, zato da jih odlaga, meni »Domovina«. — Ni res, volitev v Ljubljani se naša stranka prav nič ne boji, ker ne bo z njimi prav nič zgubila temveč le pridobila. — Če priborimo le toliko glasov kot pri deželnih volitvah, brez nas in preko nas ne pojde, saj bomo zopet volili, če Bog da — po čistem proporecu, ki je v zadnjem času, kakor se vidi tudi žerjavovcem ljub in drag.

O preganjanju »Domovine« piše v tem listu g. dr. G. Z., pripovedujoč obenem dogodljaje, o katerih pristnosti resnično dvomimo. Dr. Z. naj si da enkrat za vselej dopovedati, da je le cerkvena oblast pristojna za odločitve, kateri časopis je duhovnemu življenju dobrega vernika nevaren in kateri ne. In ta cerkvena oblast — to je škof dr. A. B. Jeglič — je celo pred sodiščem izjavila o »Domovini tole: Predočeni članki članki »Domovine« so res taki, da sramotijo vero, oziroma Cerkev in duhovniški stan... Taki članki »Domovine« so res v stanu vero med ljudstvom zatreti in se da iz tega, da je več takih člankov in iz vsega načina pisanja upravičeno sklepati, da so vsi predmetni članki pisani v namenu, veri med ljudstvom škodovati. Škof kot cerkvena oblast je poklican in dolžan v svojem okolišju odločiti, ali nasprotuje kak list veri oziroma njenim naukom. Res je, da sem letos v »Domoljubu« v dveh člankih — na zadevne številke se ne spominjam več — svojim vernikom označil »Domovino« kot list, ki je proti Cerkvi, proti verski in da sem ta list prepovedal čitati.»

Tudi »Kmetški list« vpije o korupciji, in laže, da je SLS zanjo. — Mnogo mesecev so bili radičevci in tudi g. Pucelj v vladi, a korupcija je ostala tam, kjer je bila. Ko so pa naši vstopili v vlado, je bil radi korupcije prve dni obsojen glavni ravnatelj železnice in ž njim še več višjih uradnikov. Še nekaj! Na prvi strani »Kmetškega lista« se samostojneži bore proti korupciji, na tretji strani pa prinaša isti časopis vprašane radičevskega poslanca, ki se poteguje za nekega po korupcijski razpravi vpokojenega inženerja pri zagrebški direkciji. Opozarjamo na to »zanimivost« naše ljudi, pa tudi lahkoverne — samostojneže.

Zadnji »Demovine« niso vseh: g. doktor iz Vrhnike, g. duhovnik v Poljanski dolini, salezijanski zavod v Radni, g. župnik od sv. Miklavža pri Rimskih toplicah, g. župnijski predstojnik v Št. Petru na Medvedjem selu, misijonarji na duhovnih vajah v Št. Janžu na Dravskem polju in g. župnik v Sv. Andražu v Slovenskih Gorah. — V dopisu iz Sevnice ob Savi izjavljajo: »Sokoli smo še bolj zavedni kristjani, kakor Orli.« — Dobro, toda glejte, da ne ostanete le pri — besedah. — Velika noč se bliža. —

Pred zasedanjem deželni zborov.

Po ustavi se morajo deželni zbori en mesec po volitvah sklicati k prvi seji. Zato se bodo to sredo prvič setali.

Da ugotovi smernice delovanja SLS v obeh slovenskih oblastnih skupščinah, se je v nedeljo sestalo načelstvo in vodstvo SLS v Celju. Člani načelstva in vodstva kakor tudi novoizvoljeni člani oblastnih skupščin so se vabilu polnoštevilno odzvali. Predsedoval je obema zboroma poslevoedeči podnačelnik dr. Marko Natlačen.

Določilo se je, da se danes, to je v torek 22. februarja sestane oba kluba članov oblastnih skupščin v Ljubljani in v Mariboru. Kluba se bosta na svoji prvi seji konstituirala

in postavila kandidate za oblastni odbor in predsedstvo skupščin.

Vodstvo SLS je sklenilo dalje, da se z ozirom na skrajno štedenje, ki je nujno potrebno v oblastni skupščini, voli čim najmanjše število odbornikov v oblastni odbor in da naj posle predsednika skupščine in predsednika oblastnega odbora izvršuje ena in ista oseba.

Oba kluba naj čuvata, kolikor bo v njihovih močeh, enotnost poslovanja in dela samouprav v Sloveniji. Izvoli naj se ožja skupna eksekutiva obeh klubov, da se bo posvetovala o vseh važnejših vprašanjih, zlasti glede tistih poslov, ki naj bodo, v kolikor dopušča zakon o samoupravi, za obe oblasti skupni. Združi naj se kar največ samoupravnih poslov.

V upravi oblastnih skupščin bo SLS varovala največjo varčnost. Vodstvo SLS je sicer določilo in sklenilo predlog glede dnevnice za člane oblastnih skupščin in glede povrnitve potnih stroškov, pustilo pa je odprto vprašanje nagrad odbornikom, ki se bodo določile šele takrat, ko se bo poslovanje oblastne samouprave popolnoma uredilo.

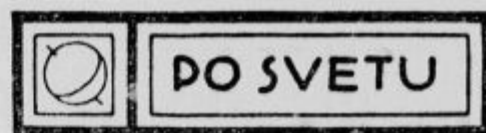
Vodstvo SLS je ugotovilo, da je po sedanjem zakonu o oblastni samoupravi redno in uspešno poslovanje obeh slovenskih skupščin sploh nemogoče. Da bosta odbora in skupščini mogli sploh delati, je brezpogojno potrebno, da dobta od narodne skupščine potrebna pooblastila glede izprememb bivših deželnih zakonov, ki sedaj še veljajo. Dalje SLS brezpogojno zahteva, da država takoj vrne celo imovino bivših dežel, v kolikor jo je po prevratu začasno prevzela v svojo upravo.

Glede oblastnih financ je SLS postavila načelo, da v sedanjem položaju sploh ni misliti na kake posebne nove davščine za samoupravo. Država mora samoupravam predvsem izročiti bivše deželne davke in naklade, ter jim zagotoviti zadostno finančno pomoč.

Končno je vodstvo SLS vzelo na znanje, da bodo kandidati, ki so izvoljeni v dveh okrajih, odložili sledeče mandate: dr. Josip Leskovar v okraju Maribor levi breg, ker obdrži mandat v Mariboru; dr. Anten Brecej v Ljubljani, ker obdrži mandat v ljubljanski okolici, in prof. Evgen Jarc v Kočevju, ker obdrži mandat v žrnomaškem okraju.

Zborovanje SLS je trajalo neprestano od desetih dopoldne do pol treh popoldne. Razprave so pokazale popolno soglasje v vseh vprašanjih. SLS je tudi pri tej priložnosti manifestirala svojo nezlomljivo moč in energijo, ki je Sloveniji najboljši porok, da se bo v samoupravah vse storilo, kar je v okviru sedanjih nepopolnih zakonov sploh mogoče. Poleg tega pa bo naša stranka v oblasteh nadaljevala živo borbo za naš notranjepolitičen cilj, za močno, popolno samoupravo Slovenije.

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti knjižbi na posestva, proti
poroštvo i. t. d.

Portugalski posnemajo italijanske fašiste. Portugalski ministrski predsednik Carmona, kateremu se je posrečilo zatreti zadnjo vstajo, ravno zelo brezobzirno s svojimi nasprotniki! Veliko jih je dal zapreti in mnogo obsoditi na smrt. Parlamaenta noče sklicati in pravi, da bo po italijanskem vzorcu parlament sploh odpravil in ustvaril nekak gospodarski svet, ki bo seveda sestavljen po njegovi volji. Carmona sicer odločno govori, ne pomisli pa, da ima zelo mnogo močnih nasprotnikov, ki se ne bodo dali lahko ugnati.

Vojska na daljnem vzhodu. Kitajska je sedaj pozorišče hudih bojov. Pobijajo se Kitajci sami med seboj. Ta velika država namreč ni enotna in složna. Na jugu vladajo kitajski nacionalisti, ki imajo svoj sedež v Kantonu. Ti hočejo združiti vse Kitajce v eni državi in se otresti odvisnosti od tučev. Na severu pa se bijejo za oblast kar trije generali, ki bi radi postali vladarji Kitajske. Slabo je za te generale, ker se opirajo na pomoč Evropecev vsled česar izgubljajo pri kitajskem ljudstvu zupanje. Vsi probujeni Kitajci se pridružujejo armadi nacionalistov, ki zmagovito prodira proti severu. Mesto za mestom osvaja ta kantonska armada, ki je znala pridobiti zase delavstvo v onih krajih, ki so še v rokah severnih armad. Delavci namreč po več mestih štrajkajo, vojaki se puntajo in prestopajo k nacionalistom. Pričakovati je, da bodo južne armade generale s severa potokle in res združile celo Kitajsko. Tedaj pa bo prišlo do težkih zapletljajev med Kitajsko in evropskimi vesilami, ki se tudi ne bodo dale zlepa izriniti iz Kitajske in prepustiti svojih zakladov usodi. Nato se vesilec že pripravljajo in neprestano vozijo svoje vojaštvo na kitajsko obalo.

Italijanski fašisti kličejo na korajža. Kadar zborujejo tržaški fašisti, ne morejo nas pustiti pri miru. Te dni so zopet zborovali v Trstu in se bahali s svojo močno armado in fašistovsko disciplino ter pozivali Tržačane, naj se pripravljajo na osvoboditev bratov onstran meje. Tu mislijo predvsem na našo Dalmacijo, o kateri še vedno sanjarijo, da je italijanska. »Kdo se nam bo upal ustavljati, kadar se dvignejo naše množice pod božanskim vodstvom Mussolinija?« je zaklical fašistovski gromovnik, ki je menda že pozabil, kako so pred nekaj leti bežale italijanske množice iz slovenske Goriške daleč za reko Pijavo.

Javna nenravnost na Ogrskem. Ogrska vlada je izdala stroge odredbe v zaščito javne nraavnosti. Strogo bo kaznovan, kdor bi nadlegoval ženske na ulici... Vse predstave v kinematografih in gledališčih, ki niso dostojne so prepovedane. Iz šol bodo izključili vse učenke, ki se nespodobno oblačijo.

UGODNO NAPRODAJ: HISA, poselno prpravna za mizarsko obrt, v Predvorju pri Kranju. HISA z velikim vrtem zraven kolodvora v Novem mestu. — HISA z manjšim posestvom v Jurkovi pri Straži. — Naslov v upravi lista pod števil. 129.

NOVICAR

d Shranite knjige družbe sv. Mohorja! Tisoče in tisoče knjig je izdala družba sv. Mohorja za nas Slovence. Koliko knjig se je shranilo? Gotovo čisto malo. Marsikdo bi rad bral knjigo, ki jo je družba izdala recimo pred 50 leti, pa je ne dobi, čeprav jih je družba dala takrat že v obilnem številu. Vzrok temu je: Večina udov je, ko knjigo dobe, jo z veseljem prebere in morda še njh družina, potem se pa vrže v kot, da se počasi raztrga ali se pa da otrokom za igračo, ki jo takoj raztrga. Le koledar se morda celo leto valja ves raztrgan po klopih in ob koncu leta gre v peč ali v smeti. — Nikar ne delajte tako s knjigami! Ko knjige dobite, jih skrbno in z zanimanjem preberite, vsebino premislite, potem jih dajte sosedom, da berejo, ker sami niso udje družbe. In potem knjige shranite, da jih zopet pozneje lahko berete vi ali vaši potomci. Če bi se vse knjige shranile, bi lahko imela skoro že vsaka slovenska hiša svojo knjižnico. Če bi pa kak ud ne hotel knjig shraniti, naj bi pa v vsaki fari bil kdo, ki bi take knjige zbiral in jih odpošiljal mogoče Prosvetni zvezi ali Slovencem vojakom, na Francosko, v Ameriko in koder so še razkropljeni naši bratje. Z malimi stroški bi napravili bratom, ki so razkropljeni po širnem svetu, največje veselje. Priporočamo družbi, naj na plačnice vsake knjige natisne: »Knjigo ne raztrgajte, dajte jo še drugim brati, potem jo pa shranite, da si tako nabavite hišno knjižnico.« — Agitirajmo, da pridejo v vsako krščansko hišo knjige družbe sv. Mohorja.

d Skrbimo za znamenja ob cestah in poteh! Kako lepo je po naši slovenski domovini, ker so po vseh gričih in hribih naši predniki postavili lepe cerkvice, ob cestah in poteh pa kapelice in znamenja. Le žal, da se znamenja, ki razpadajo, premalo popravljajo. Enkrat se eno znamenje, križ ali znamenje Matere božje podere, drugič drugo. So še, ko to znamenje lepo pospravijo, ali malo jih je, ki bi ga nadomestili z drugim. In tako je vedno manj in manj znamenj, ker se jih več podere, kot novih postavi. Lepo in koristno bi bilo, da bi se vsako slabo znamenje popravilo, če je že preslabo, pa novo napravilo. Dva, trije ali pa še več bi se skupaj vzeli, pa bi napravili novo. Človeku se kar milo stori, ko gre mimo mesta, kjer je znamenje stalo, pa ga ni več. Tekmujmo med seboj za popravilo in napravo znamenj ob naših cestah in poteh, ne bo nam žal!

d Svarilo kmečkim vlagateljem! Minuli teden je po nekih krajih na Štajerskem hodilo nekaj oseb, ki so nabirale od kmečkega prebivalstva vloge za neko banko ter obljubljali zanje 2 odstot. obrestovanje, dočim bi posojilo dobili po 18 odstot. Več kratkovidnežev se je dalo od obljub omamit in so podpisali ali obljubili vložiti, a si še imena zavoda niso prav ogledali. Kmetško ljudstvo je treba opozoriti, naj bo skrajno previdno, da se ne bo kdo kesneje bridko kesal.

d Zdravilo zoper metljavost. Z ozirom na vaš članek v štev. 37. pod Metljavost goveje živine, kjer želite, da bi se poročalo o uspehu zdravljenja, vam sporočam, da se je zdravljenje s preparatom »Fužer žinjus« izvrstno obneslo in je vsa živina, ki je bila zdravljena in kjer je bilo sploh še mogoče upati na uspeh, popolnoma ozdravila in se popravila. K temu naj še pripominim, da sem jaz v svojem članku v »Kmetovalcu« 15. novembra 1926 št. 21 priporočal poleg distola tudi francoski lek »Fužer žinjus«, ki je, kakor se pokazalo in kakor je dognala od poljedelskega ministrstva odrejena preizkuševalna komisija lansko leto, popolnoma istovreden z distolom, je pa pri tem mnogo cenejši in se ga živini lažje daje. Kakor sem informiran se bodo pa cene za fužer še znižale, tako, da se to zdravilo zelo priporoča. Kar se pa tiče zdravila »Elcema« je dognano, da je zelo dvomljive vrednosti in se je v praksi izkazalo celo kot škodljivo. — Z odličnim spoštovanjem, Stanko Arko, živinezdravnik. — Ljubljana, 19. februarja 1927. Zalogo Fužer žinjus z navdičom za dajanje ima dozdej samo lekarna Bahovec v Ljubljani.

d Družinam ameriških izseljencev. Radi pogostih sluščev, da družine naših izseljencev, kateri so umrli na delu v prekmorskih krajih, ne dobivajo od družb, pri katerih so bili zaposleni, dolžnih kompenzacij za izgubo hranilca rodbine, a to vse zato, ker se ne morejo izkazati pred družbami oziroma ameriškiimi oblastmi z dokazili, da jih je pokojni resnično vzdrževal, se priporoča vsem družinam izseljencev, da skrbno shranjujejo vsa pisma, kupone, čeke, priznanice itd., s katerimi bi mogli dokazati, da jih je pokojni resnično prehranjeval, da jih lahko v takšnih nesrečnih slučajih uporabijo kot dokaz pred ameriškiimi oblastmi, katere to na vsak način zahtevajo.

d Sarajevski umor v novi luči. Neki odlični ogrski generali priobčujejo svoje spomine iz l. 1914. V spominih trdijo, da so bili o atentatu na Franca Ferdinanda v Sarajevu že preje na Dunaju dobro poučeni, pa so vprav radi tega prisilili Ferdinanda, da je moral oditi v Bosno. Zakaj hoteli so se ga znebiti, Sarajevski župan se ni zanesel na svojo policijo, zato je prosil v Budimpešto po pet tajnih policistov. Iz Budimpešte so mu odgovorili, da bi jih moralo biti vsaj 40, kar pa bi stalo 7000 K. Sarajevski župan pa da je odgovoril, da toliko denarja nima na razpolago. Ko je padla prva bomba, ki je ranila Ferdinandovega spremljevalca, je neki častnik skočil iz avtomobila, da bi pograbil napadalca Cabrinovića. Toda neki policist mu je zastavil pot, češ: »Gospod poročnik, ne vmešavajte se v stvari, ki niso vaša reč.« nakar je častnik udaril policista po glavi. Ko se je Ferdinand pripeljal k deželnemu namestniku Potioreku, je vprašal: Kaj je storiti? Napadi se bodo ponavljali. Nakar je Potiorek skušal Ferdinandu pomiriti, češ, da sam prevzame

vso odgovornost. Ko so ogrski tajni policisti zahtevali od višjega vojaškega poveljnika, da postavi vojaški kordon po ulicah, kjer se bo Ferdinand vozil, je poveljnik pred'og odklonil, češ, da se prestolonaslednik ne mara voziti v senci bajnetov. In tako je prišlo do strelca, ki jih je oddal Princip. Sarajevčani pa so rekli: Ko je svoj čas prišel v Bosno Franc Jožef, je za vsakim drevesom stal tajni policist, ob Ferdinandovem obisku pa je stal za vsakim drevesom atentator.

d Primanjkljaj Slavske banke raste. Poročali smo svoj čas, da znaša primanjkljaj Slavske banke 177 milijonov dinarjev. Ta primanjkljaj se je sedaj dvignil na 126 milijonov dinarjev. Ogromne vsote tega denarja so zapravili žerjavovci za svoje zastojne brezverske časopise, ki jih pošiljajo po Sloveniji, za plačevanje pretepaške bande, ki je streljala na redoljne ljudi ter najbrže veliko za — zasebne kase. In ti žerjavovci se drzno pišati, da duhovniki — odirajo ljudstvo!

d Nov izum. Neki Solitčan je izumel aparat, s pomočjo katerega bo mogoče pri avtomobilu uporabljati nafto namesto bencina, kar bi baje pocenilo avtomobilno vožnjo za 70%.

d Katoliška cerkev v Makedoniji. Naši slovenski vojaki, ki so naseljeni v Makedoniji, so brez cerkve. Službo božjo morajo imeti poleti in pozimi na prostem. Zato nameravajo zidati novo katoliško cerkev. Iskreno prosijo, da bi jim bratje Slovenci po svojih močeh pomagali. Te dni hodi po deželi odposlanec macedonskih Slovencev s potrdili škofljanskega in ljubljanskega škofa ter ljubljanskega velikega župana ter nabira prostovoljne prispevke za novo cerkev. Naj bo dobro sprejeti!

d Šanska bolezen še vedno s precejšnjo silo razsaja po Hrvaškem. Šole v Osijeku so morali za deset dni zapreti.

d Stekel človek. V Lormacijih pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je nekega posestnika o'croz božiča ogrizel pes, o katerem nihče ni sumil, da je bil stekel. Posestnik se za rano ni brigal ter se je sama zacelila. Pred 14 dnevi pa je obolel na čudni bolezn. Pričela ga je bedeti glava, izrubljal je zavest, bolel ga je celi život. Znaki bolezn so bili vedno hujši in pred par dnevi je naravnost zbesnel. Šele tedaj so jeli sumiti, da je obolel vsled ugriza steklega psa, kar je zdravnik potrdil ter odredil takojšen prevoz v bolnico. Bolnika so zvezanega naložili na voz, ga pripeljali v Maribor, kjer so se ustavili najprej na policiji, ki jih je napetila v bolnico. V bolnici niso bolnika sprejeli, ker nimajo za to potrebnih prostorov. Spremljevalci so nato odšli na kolodvoru ter ga prepeljali v Celje v Pasteurjev zavod. Med vožnjo in v Mariboru je bil bolnik popolnoma miren, lahko je hodil, vendar se ni več zavedal, kje se nahaja in kaj je z njim. Bolnik je med vožnjo v celjski Pasteurjev zavod umrl.

d Ljubljanska porota je začela svoje pomladansko zasedanje v pondeljek, 21. t. m. Med drugimi bosta stala pred poroto tudi mesarski pomočnik Branislav Pintar, ki je umoril v Ljubljani sejmarja Primo-

lica, ter zloglasni tat Franc Klemen, ki vsekakor ne bo odnesel baš nizko kuzni.

d Divji prešič napadel vojaka. V bolnico v Skoplju so pripeljali vojaka obmejne čete Stojana Stojadinoviča. Njega in še enega graničarja, s katerim sta skupno patrolirala, je napadel trop divjih prešičev. Ko sta vojaka streljala, so druge živali zbežale, le ena se je uprla. Vojak je mislil, da je ta prešič mrtev in se mu je približal. Toda tedaj je žival navalila nanj in ga strašno obdelovala, dokler je ni drugi vojak s strelom ubil. Prešič je težak 180 kg.

d Nepotrebno kolkovanje. Stevilni delodajalci in tudi delojemalci kolkujejo svoje vloge na Okrožni urad za zavarovanje delavcev ali na Osrednji urad. To ni potrebno. Kajti po § 189. zakona o zavarovanju delavcev so vse vloge oproščene taks vseh vrst.

d Najstarejši mož črnomeljske župnije Matija Kure z Svibnika je dne 19. t. m. umrl. Rajni je bil rojen 8. februarja 1829 in je bil star 98 let. Pred 75 leti se je podal prvič v Ameriko. Večkrat je pripovedoval, kako slabo se mu je godilo in kako dolga je bila takrat vožnja po morju, ki je trajala celih 6 mesecev. S trdom in pridnostjo si je pridobil v Ameriki lepe denarje in se je vrnil v domačo vas 50 let star, si kupil lepo posestvo, se oženil z Ano Strugarjevo in imel nato še 9 otrok. Rajnik je bil daleč na okoli znan kot dober človek ter je bil med sosedi splošno priljubljen. Bil je skozinskoz veren mož, naročnik naših listov zlasti »Domoljubac. N. v m. p.!

d Umrl je v Trstu g. Anton Cok, kaplan pri Novem sv. Antonu. Pred vojno je bil eden prvih javnih delavcev za prosvetno povzročilo slovenskega ljudstva. Po vojni ga je morila zavratna bolezen, dokler ga ni umorila. Bog mu bodi večni plačnik!

d Smrt pod kolesi lokomotive. 14. t. m. zjutraj se je pripetila na železniškem mostu v Mariboru težka nesreča. Karci Pongračič se je sprl z lastnikom turške kavarne ter začel razbijati. Lastnik je poklical policijo, ki je hotela Pongračiča aretirati, ta pa je pobegnil ter skušal preko železniškega mosta uiti na Pobrežje, kamor ga policija ne sme zasledovati, ker leži izven njenega območja. Pred vhomom na most pa je privozil Pongračiču nasproti dunajski brzovlak, kateremu se ni dovolj naglo umaknil. Lokomotiva je Pongračiča zgrabila in ga vrгла ob tla. Kolesa so mu odrezala obe nogi ter prizadela tako težke poškodbe na glavi. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je ležal šest ur v nezavesti, nato pa izdihnil.

d Motor ga je pritisnil. V Trbovljah je 27letni zavirač Klukelj Ivan v rudniku vozil z motorjem. Pred nekimi vrati je stopil z motorja, da bi ista odprl, motorja pa med tem ni ustavil. Motor ga je prijel in tako pritisnil ob steno, da je pri prič izdihnil.

d Granata ubila očeta in sina. Iz Sorice se poroča, da je šel 18. t. m. 50 letni Jože Gartner s Torke št. 3, vulgo Kajžler, s svojim 20 letnim sinom Gašperjem sekati drva na Ratitovec proti Prtovču, kjer je stara pot za živino na planino. Ljudje so slišali pok, domov ju ni bilo, zato so ju šli iskat. Oba so dobili mrtva; očetu sta bili roki za pestjo odrgani in po životu je bil

razmesarjen, sin pa je bil ranjen v srce in glavo, oba sta ležala vsak na eni strani steze. Kako je nastala nesreča? Ljudje so sumili, da sta se sprla in pobila, drugi so menili, da so ju ustrelil divji lovec, tretji pa, da ju je zmečkala skala, ki se je utrgala v gori. Orožniška patrolja je na licu mesta dognala, da sta v bukovem deblu dobila lažjo granato, s katero sta neprevidno ravnala, da je eksplodirala in ubila očeta in sina, oba sta bila takoj mrtva. Oče je prišel zdrav iz svetovne vojne, zdaj pa je našel tako žalostno smrt visoko na Ratitovcu. Čudno, da kot bivši četovodja ni bil bolj oprezen, ko je dobil ročno granato. Že pet in pol leta je poteklo, odkar so se Italijani umaknili iz Sorice in z Ratitovca, kjer je hotela usoda, da je prinesla municija, ki so jo takrat tako razmetavali, sedaj smrt dvema našima človekoma. Oče je bil vdovec, zapušča tri mladoletne hčere.

d Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. V Rogozi pri Mariboru se je logar Šerbaumovega posestva vrnil zvečer s pregledovanjem gozdov domov ter odložil puško v kot, ne da bi vzel iz nje patrono. V eni cevi se je nahajal naboj, ki je logarju že dvakrat odrekel ter je mislil, da je sploh neuporaben. Neki 20 letni delavec je zagledal v kotu stoječo puško, jo vzel v roke ter igranje pomeril z njo na hčerko rogoške gostilničarke Heleno Cerer, ki je gledala skozi okno v I. nadstropju. Nena doma je počil strel in uboga deklica se je zgrudila težko zadeta v glavo. Na čuden način se je sprožila baš ona patrona, ki je bila odrekla že dvakrat. Poklicali so mariborski rešilni avto, da jo prepelje v splošno bolnico. Malo živo so naložili na avtomobil, toda že med vožnjo in sicer na Teznu je revica izdihnila in mesto, da jo prepeljejo v bolnico, so jo odpeljali v mrtvašnico.

d Vlak povozil neznanca. V predoru med Trbovljami in Hrastnikom je v noči od srede na četrtek povozil vlak nekega moškega, katerega ime še ni ugotovljeno. Kaj je ta človek iskal v tunelu in ali je šel v nje z namenom samomora, se ne more vedeti.

d Nesreča na odru. Huda nesreča se je pripetila v nedelo popoldne med nastopom igre »Graničarje« v Narodnem domu v Celju, kjer je bil v drugem dejanju po nesrečnem slučaju obstreljen na odru igralec g. Golob, ki je stal preblizu puške in dobil pri strelu ves naboj smodnika v obraz, tako, da mu je bilo izbito in obžgano levo oko ter nosni most strt. Tudi po vsem drugem obrazu je dobil še precej hude poškodbe. Odpeljali so ga takoj v bolnico, ki ga je pustila vsled hude poškodbe na očesu takoj prepeljati v ljubljansko bolnico.

d Požar. Zločinska roka je zanesla požar v hlevu posestnika Franca Grošlja v Izlakah. Pogorel je hlev in gospodarsko poslopje.

d Požar v Slov. goricah. V noči od 14. na 15. t. m. je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju posestnika Franca Janžekovič v Šetarjevi pri Št. Lenartu v Slov. goricah. V nekaj urah je postalo skoraj novo in zelo prostrano poslopje žrtev plamenov. Ker ni bilo požarne brambe, je obstojala nevarnost, da se ogenj razširi tudi

na sosednja poslopja, ki stoje v bližini; sosedje so lahko zahvalijo samo slabemu vremenu, da tudi oni niso pogoreli. Ta požar je že tretji pri posestniku Janžekoviču. Zgoreli sta mu že prej vinogradniški poslopji v Gradišaku pri Sv. Lenartu v Slov. goricah in v Zikareh pri Št. Rupertu v Slov. goricah. Nedavno pa je uničil na nepojasnjen način požar gospodarsko poslopje njegovemu bratu Janezu Janžekoviču v Čermešaku.

d Umor beračice. V gozdu med Sv. Miklavžem in Loko pri Hočah so našli truplo neke beračice, ki je bila najprej oropana, potem pa na krut način trpinčena in umorjena. Usta je imela zamašena s travo, ter vanje zabite tri kline. Na vratu je imela zevajočo rano ter vsa rebra polomljena. Orožništvo zasleduje hudo delca.

d Alkohol ga je umoril. 47 letni kmet Viktor Fekonja iz Pečarovec v Prekmurju se je v Prosečki vasi napil žganja. Pijan je šel peš domov. Alkohol pa ga je toliko prevzel, da ni mogel več naprej. Večkrat je padel — bil je namreč ves pobit — toda vedno in vedno se je skušal znova dvigniti. Toda končno se tudi dvigniti ni več mogel ter se je skušal plaziti naprej; tla okrog njega so bila namreč vsa razprskana. Končno je popolnoma opešal in mraz ga je umoril. Drugo jutro so našli mrtvega že blizu doma.

d Ušel jim je. Poročali smo o ponarejevalcu 1000 dinarskih bankovcev, Alojza Pavšia od Sv. Tomaža, ki ga je prišla dunajska policija ter ga izročila našim oblastem. Tiček pa je orožniški patrolji v Slapšini ušel. Sedaj hodi po Štajerskem ter zelo razsipno živi. Najbrže je imel še kaj ponarejenih bankovcev kje v zalogi. Ljudstvo se svari pred temi bankovci, ki so zelo slabo ponarejeni in jih je lahko spoznati. Orožništvo sleparja pridno zasleduje.

d Katoliški misijoni št. 6 prinaša članek o odličnem slovenskem misijonarju in učenjaku Ign. Knobleharju, letno poročilo za l. 1926 od misijonarja J. Koreca, priljubljena pisma M. Ksaverije Pirčeve in M. Rafaela Vurnikove ter razne drobnarije. Naj-bi list našel čimveč prijateljev in čitate jev.

d Suba Amerika. V Združenih državah je, kakor znano, prodajanje vsake alkoholne pijače najstrožje prepovedano. Ta prepoved stane državo ogromne vsote. A vendar uspeha ni. Načelnik njujorške

Načelnik kupite
 olinat in suhe barve, lake,
 firmež, terpeniti, prašno olje
 ter vse slikarske in pleskar-
 ske potrebščine pri tvrdki
ORIENT P. Z.
 LUBJANA, DUNAJSKA CESTA 11
 poleg trgovine Schneider & Verovšek

zdravstvene oblasti objavlja statistiko, iz katere je razvidno, da se v Ameriki sedaj povzije prav toliko alkohola kot preje, le da je sedaj mnogo zastrupljenj radi ponarejenega alkohola, ki so bila preje le redka. V januarju 1924 je bilo v Newyorku 716 alkoholnih zastrupljenj, izmed teh 60 s smrtnim izidom, dočim je bilo v januarju 1911 le 11 alkoholnih zastrupljenj z dvema smrtnima slučajema.

d Ribiške priprave, orožje in strelivo ter vsa popravila pri puškarju F. K. Kaiser, Ljubljana.

★ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »Pekatec«, ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge.

d Arborin, najboljšo sredstvo za zimsko in spomladansko zatiranje škodljivcev sadnega drevja izdeluje in razpošilja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Škaberne). Tam dobite tudi prvovrst. cepilno smolo, gosenični lep in sredstva za razkuževanje živine ter slične izdelke. 523

★ Krojni tečaj. Dne 18. februarja se je začel krojni tečaj za dame krojače na Starem trgu 19 v Ljubljani. Tečaj so obiskovali učenci iz vse Jugoslavije, veliko je bilo med njimi iz Julijske Krajine. Učenci kot učenke so izdelali vse vrste krojev po vseh najnovejših žurnalih, posebno so se pokazali uspehi modeliranja. Krojno učilišče napravi 5. marca veliko razstavo krojev, kar bo vsakega strokovnjaka sigurno zanimalo, in se lahko prepriča o zmoglosti te krojne šole. Vodstvo je par učenkam in učencem iz Julijske Krajine, ki so morali zapustiti svojo krajino, preskrbelo službe v Jugoslaviji.

POLITIČNI ZAPISKI

p Žerjavovska takozvana samostojno demokratska stranka mora v zadnjem času doživljati težke udarce, ki kakor klada padajo na hrbet te najbolj gnile in koruptne stranke v državi. Prvi udarec ji je zadal Milan Pribičević, brat voditeja žerjavovske stranke, Svetozarja Pribičevića. Tudi Milan je bil dosedaj član žerjavovske stranke. Sedaj pa je izstopil iz nje ter pristopil k srbskim zemljoradnikom, češ, da žerjavovska stranka dela samo za gospodo in kapitaliste. Točno! Le to je še pozabil, da je eden poglavitnih njenih ciljev v lastno korist upropaščati razne banke. — Drugi udarec ji je zadal glavni tajnik samostojnih demokratov, dr. Ivo Jelavič, ki je istočako prijavil svoj vstop v zemljoradniško stranko. — Tretji udarec s kolom pa ji je dal sam g. Davidovič, ki je povedal v nedeljo na nekem sestanku v Beogradu o Pribičeviću stvari, ki mu bodo vzele še tisto malo ugleda kot politiku, ki ga je dosedaj imel.

p Radikali zopet edini. Radikali so se zopet pobotali ter sprejeli v klub vse Jovanovičeve pristaše razen Jovanoviča samega, ki ga mora sprejeti glavni odbor, ki ga je tudi izključil.

p Radikale se ponujajo Davidoviču. Radikaleci so odposlali k Davidoviču svojega odposlanca, ki naj bi ga pridobil za skupni nastop proti vladi. Obljubili so, da da bodo sedaj besedo držali. Davidovič pa

PO DOMOVINI

GOLEK PRI KRSKEM.

(Razno.)

Naša vas je v hribih Leskoviške lare. Steje 20 hiš s 103 prebivalci. Ker smo bolj v vinorodnem kraju, je treba živež kupovati. Zadajo jesen se je prav malo mošta nabralo, tako da se komaj stroški krijejo in še to malo pridelka se ne da v denar spraviti. In kje sedaj vzeti za obleko in živež? — Volivcev je bilo v naši vasi vpisanih 23, od teh jih je volilo 16. 1 ni šel volit, trije so umrli, trije so se pa izselili. Volili so vsi v prvo, razen enega, ki se pa sedaj ježi, ker je revež ostal sam pri samostojni gardi. Našim fantom in moštem pa hvala, da so tako vilo volili. — »Domoljubov« je v naši vasi 8, »Bogoljubov« 3, »Glasnik« 1, »Katoliških misijonov« 1, »Cvetja« 1, »Vigred« 1. Nekoliko premalo.

IZ CERKELJ PRI KRANJU.

Tukajšnji gospod župnik je imenovan za dekana. Iskreno čestitam! — Pri volitvah v deželne zbornice je dobila SLS velikansko večino nad ostalimi strankami 528 glasov, in zakaj? Ker je edina poštena stranka in je ostala zvesta svojemu programu oziroma zahtevi po avtonomiji. Vse druge stranke so glasovale za centralizem, katerega čuti vsak kajžar na svojih plečih. Demokratska stranka se je udinjala belgrajskim centralistom in kakor se je izkazala pri Slavenski banki, je nesposobna za vsako gospodarsko delo. Dobila je 26 glasov. Isto tako je s Samostojno kmetijsko stranko, ki je šla v Radičev koš. Zato je žela pri nas zasluženo plačilo. Združeni republikanci in samostojni so od zadnjih volitev nazadovali pri nas za 35 glasov.

MIRNA PEČ.

Vkljub vsem poskusom ne more pri nas uspevati nobeno društvo. Samo prostovoljno gasilno društvo še najde odziva pri ljudeh. Tako je s svojim številnim članstvom priredilo na Svečnico veselico, ki je bila dobro obiskana in je mirno potekla. V nedeljo dne 6. t. m. pa je vprizorilo igro: »Lovski tat«, dramo v petih dejanjih. Nastopili so v igri sami domačini pod vodstvom učitelja g. Dr. Vovčine in so posamezne vloge dobro rešili. Dokaz, da to, kar človeka veseli, dobro naredi. Vkljub slabim gnotnim razmeram je bilo precej čistega dobička, ki je namenjen za nabavo novih belgalskih cevi.

IZ D. M. V POLJU.

(Razno.)

Nekaj časa sem se nahajajo v naši občini stalno ciganske družine, katere so silno nadležne, posebno ženske in otroci. Čudno se nam zdi, da oblasti to trpe. Prejšnje čase so take ciganske klateže orožniki preganjali, sedaj se pa nihče ne briga

pozna Radičeve obljube ter je vabilo gladko odbil.

p Pribičevićev govor v narodni skupščini, kjer je besno napadal vlado ter SLS so tudi časopisi opozicije sprejeli čisto hladno, Davidovičeve »Novosti« pa so Pribičeviću celo poklicale v spomin, da je njegova stranka pri volitvah 1925 sodelovala pri najhujših nasiljih. Zato da sedanje Pribičevićevo gromenje v narodni skupščini ni jemati resno.

za to. Tudi beračev, postopačev-žganjarjev je vedno več. Močni in delozmojni dedci nas nadlegujejo dan za dnevom. Dnevno pride berač v hišo gotovo do 10 takih ljudi, kar znese precej obutev dovek. Zato je splošna želja, da se to vagabundiranje omeji. — Pasji kontumac traja kar naprej, vendar ni nikomur znano, da bi se bila steklina kje pojavila. Ako je g. okrajni glavar pozabil na ukinitve te odredbe, naj ga župan na to opozori. — V D. M. v Polju dobimo še to leto postajališče, katero bože jako pripravno za ljubljanske izletnike.

BEGUNJE PRI LESCAH.

Prisrčno domačo zabavo nam je priredilo Katoliško prosvetno društvo na Svečnico. Prvo te vrste, odkar društvo obstoji. Prav prijetno nam je bilo okrajšano popoldne. Povabljeni pevci s gospodom organistom na čelu so peli, da je bilo veselo. Prvi pot so nastopili tudi tamburaši. Pa so igrali posrečeno. Tako naprej, pa bodo uživali igralci sami še veliko veselja, drugim bodo pa nudili razvedrila. Le pogum! Obisk je dokazal, da ima društvo veliko prijateljev in somišljenikov. Hvala »Kučečardu« Bohinčevemu Toneju, ki nam je široko odprl vrata svoje gostoljubne hiše. — Znana stara lipo pred kaznilnico — po ustnem izročilu je doživela kakih 300 let — je lanski novembrski vihar težko poškodoval. Da ni bila zvezana z železnimi vrvmi, bi se bili vrhovi gotovo polomili. Sedaj ni bilo več rešitve. Zaenkrat so ji požagali pretekli dni vrhove do polovice. Ako se bo tako okrajšana še obrastla, bo menda ostala še nekaj let že zaradi svoje častiljivosti in pa prijetne sence poleti.

IZ ST. RUPERTA NA DOLENJSKEM.

(Smrtna kosa.)

Umrli je v Zagradcu g. Jože Peterlin. Pokojnik je bil ugleden posestnik na Zagradu. Kot človek je bil izklesanega značaja. Dasi na zumaj miru, skoraj zaprt, vendar onemu, ki ga je poznal, niso mogle uiti plemenite poteze njegove narave. Kot kmet je bil vzor onega, ki vsvarja; pridnost, goščnost pri delu in velika ljubezen do grude ga je usposobila, da se je povzpela v nelahkem kmetovanju do trdnega, splošno spoštovanega kmetovalca. Dočakal je visoko starost 72 let. Bodí mu lahka domača zemlja, katero je gorko ljubil, vsem preostalim, posebno pa njegovi zvesti življenjski družici, pa naše iskreno sožalje.

JEZICA

Poroke. Dolgoletna članica Marijine družbe Tončka Ahlin, iz ugledne Hrovatove rodbine, se je poročila v Bizovik pod Ljubljano, s tamšnjim predsednikom tamburaškega zbora, Franc Ložarjem. Zenin je ob tej priliki daroval del stolarja v iznosu 200 Din naši Orlovski knjižnici. Bog ju živi! — Član-starešina Lovro Dežman iz Stožice je vzel je v zakon Marijo Koželj iz Lahov. Člani Orli mu kličejo: Srečno! — Smrtna kosa. Umrli je tukajšnji mesar, Franc Dobnikar, stari veteran in dolgoletni gasilec podpornik naših društev, zaveden pristaša SLS. K pogrebu so spremili pokojnika v častnem številu gasilci, ki so tudi nosili krsto in položili na grob vence, Orel je poslal deputacijo treh članov v kroju in z vencem, moški zbor pevskega odseka iz dr. pa je ob grobu zapel »Vigred«. Svetila mu večna luč! — F. St.

TRATA V POLJANSKI DOLINI.

V petek dne 4. febr. se je ustrelil v Hobovšu, župnija in obč. Mladen Čirovič, po narodnosti župnija in občina Oselica, obmejni vojak Mladen Čirovič, po narodnosti Srb. Vzrok samomora je bil prepričanje zaradi puške. — V Društvenem domu na Trati se vrši sedaj gospodinjski tečaj za dekleta. Ta tečaj obiskuje 17 deklet; obenem je tudi še posebni večerni tečaj za gospodinje, katere podnevi ne morejo priti. Najbrž se bo po sv. Jožefu vršil še en tečaj za dekleta, ker jih je že zopet nekaj priglašanih. Ako se katera še misli priglasiti, naj to stori takoj; ko bo enkrat zadosti, to je 16 priglašanih, se ne bo moglo zaposnelih sprejeti. Tu velja pogovor: Kdor prej pride, prej melje. — Katoliško prosvetno društvo na Trati bo priredilo v nedeljo 20. febr. ob 3 popoldne burko: »Davek na samce«. — Pri oblastnih volitvah je bil v naši občini tako dober izid, kakor že ne veliko let. Ljudje splošno obžalujejo, da ni bil naš župan g. Franc Uršič na kakem bolj varnem mestu na volivni listi, da bi bil gotovo izvoljen; vendar so se vdali disciplini in prišli volit. — V Satriški vasi pri Trati je 22. jan. 1927 umrla Helena Demšar, izredno dobra in skrbna mati. Dva njena sinova gg. Janko in Anton Demšar sta vstopila v red oo. jezuitov. Nekaj ur pred smrtjo je še prosila domačega g. župnika, naj jima sporoči, da ji je na smrtni postelji v veliko tolažbo to, da ju je Bogu darovala s tem, da jima je dovolila vstopiti v redovni stan. Naj počiva v miru blaga, krščanska mati po težkih preizkušnjah in velikem trpljenju!

NEMSKA VAS PRI RIBNICI.

(Smrtna kosa.)

Prejšnji teden smo zgubili dobrega vaščana Antona Kluna. Bil je pošten katoliški mož, dober sosed in postrežljiv vsakomur. Marsikje ga bomo pogrešali! N. v m. p.

PREČNA.

(Pošta.) Kakor da bi z lučjo med ščurke pometil, tako dirkanje je nastalo po nekaterih vaseh valed hujskanja liberalcev in pucljevcev radi nove pošte v Prečni. Prevelika sramota je, če v kateri fari ni redne pošte. Prečna se hoče te sramote znebiti. In hvala Bogu, da so se dobili ljudje, ki so se zavzeli in izprosil, da se pošta v Prečni ustanovi. Poštna direkcija v Ljubljani je že pošto razpisala. Pošta je državna. Vzdržuje jo država iz dohodkov, ki jih dobi za znamke in pošiljanje raznih stvari. Teh dohodkov ima država toliko, da ima še dobiček. Občine ne stane pošta niti pare; veliko korist pa ima od nje. Pri pošti v Prečni bosta še dva sela, ki bosta dostavljala pošto po vseh vaseh vsakemu na dom. Kako bo to ugodno. Tudi sela plača država sama, pa ji še preostane od tega, kar dobi za znamke. Naši liberalci in pucljevci pa pravijo da je boljše, če hodijo v mesto na pošto ali če kako pismo v Bršljinu dvignejo, kakor pa če jim ga sel na dom prinese. Ali niso ti ljudje v temi? Liberalci in pucljevci niso še nikdar nič za ljudstvo koristnega naredili. Edino kar znajo je: na vse pretege lagati, slepariti in ljudi zapeljevati. Siromaki, ki jim nasedejo!

KAMNIK.

(Smrtna kosa.) V torek popoldne smo spremljali k zadnjemu počitku blago g. Barbaro Wiltschnigg. Dolgo vrsto let je bila s svojim možem v službi v graščini Križ pri Kamniku, ona kot gospodinja, on kot oskrbnik. Pred petimi leti sta se preselila v lastno hišo v Kamnik. Mož ji je umrl že pred štirimi leti, in zapustil hišo, ker sta bila

brez otrok, kamniškimi ubogim. — Rajnica je bila globoko verna žena, skrbna in delavna, dobrega, blagega srca. Skoro vse svoje prihranke je žrtvovala v dobrodelne namene, posebno je z ljubeznijo podpirala uboge po Vincencijevi družbi v Kamniku. Še celo za časa dolge in težke bolezni jih ni pozabila. Bog ji bodi plačnik za vse. Vsem pa, ki so bil deležni njene dobrotljivosti, jo priporočamo v molitev.

LUCNE NAD GORENJO VASJO.

»Domoljub« nas običe vsak teden v 53 izvodih, posebno dobro pa napreduje »Prosvetno društvo«. Lansko leto nam je priredilo več ljudskih iger, knjižnica nam pa nudi že nad 20 zanimivih in poučnih knjig, katerih se prično poslužujejo člani in nečlani. — Volitve v deželni zbor so pokazale, da nismo zadnji, kadar gre za dobro stvar. Razem dveh smo vsi vrgli kroglice v prvo skrinjico, ker le od naših mož imamo pričakovati, da se nam po zadnji povodnji razdrta pota in cesta popravijo. — Zanimivo je bilo gledati, kako je bilo staro in mlado na tlako — posebno fantje in dekleta so se odlikovali — da so se za silo uredila pota. — Pa kljub dobrim potom in dolgoletnemu predpustnemu času nismo imeli nobene »oheti«, dasi se ne manjka fantov ne deklet, ki čakajo na ta sedmi zakrament. — Za sedanji žalostni in dolgočasni predpustni čas si je izbral g. režiser kakor nalašč za našo župnijo igro »Davek na samce«, burko v 3 dejanjih, katera se vprizori v nedeljo 27. t. m. ob 2 popoldne v prostorih g. Jurija Oblaka. Uljudno vabljeni!

JEZICA.

Društveno življenje. Navadno se v zimski sezoni živahno gibljemo, tako tudi letos. Pevski odsek I. dr. je igral 6. t. m. Revčka Andrejčka. Dvorana je bila polna in se igra mogoče tekom marea ponovi. — Orel pa za pustno nedeljo pripravlja nadvse zabavno komedijo »Ščepinove zvižaje«. Po treh letih bo to pot zopet igral br. Strah, ki se je vrnil od vojakov. Isti igro režira in igra glavno vlogo. Iz. dr. bo imelo v kratkem občni zbor, da določi smernice za bodoče delo. Pobrigrati se bo treba zlasti za predavanja, ki jim tako želimo. — Snujo se pod okriljem Izobraževalnega društva poseben dramatični odsek, kamor se vabijo vsi tisti, ki čutijo veselje do dramatike. — R. H.

KROPA.

(Smrtna kosa.)

Po kratki mučni bolezni (španski) je umrla Ivana Varl dne 12. t. m. Pred tremi tedni je umrl brat zlatomašnik, ki mu je zdrava z veliko ljubeznijo stregla, sedaj je pa šla po plačilo. Nihče ni kaj takega tako kmalu pričakoval. Počivaj v miru!

SV. OZBALD OB DRAVI.

Zadnje nedelje 13. februarja so nas zopet razveselili šolski otroci s svojo lepo igro, ki so jo prav dobro izvršili. Pa kar 15 točk je bilo. Lepo je bilo: Mi smo vojaki, Muzikanti-delavel, Štirje jagri, Zgubljena stava. Za pouk vsem pa je bilo pa je bilo tudi: Vino in voda, tudi Predice so kaj krasno nastopile. Pač veliko požrtvovalnost gg. učiteljev, ki so se toliko potrudili za to.

DOLENJA VAS PRI RIBNICI.

(Smrtna kosa.)

Pred tedni smo pokopali Marka Henikmana iz Rakitnice. Sicer že v letih, a še krepek, pa ga je hitro zvalo. Bil je daleč naokoli znan kot izredno izvežban in spreten pri živinskih boleznih. Pomagal je drage volje, kamor in kadar so ga klicali k bojni živini. Mnogokrat je bolj pogodil kot živinozdravnik. Zelo ga bo pogrešala občina, ker je bil prijetnega značaja, pošten in veren slovenski gospodar, zvest pristaša SLS in veren naročnik in bralec »Domoljuba«. N. v m. p.

MAVCICE.

(Kako se gibljemo.)

Naše prosvetno društvo skupaj z orlovskim odsekom je kot mlad, čvrst, vesel, delaven in pošten fant. V letošnji zimski sezoni smo priredili prvikat v naši društveni dvorani »Miklavžev večer«, igrali igre: Zakleti grad, Za pravdo in srca. Pa tudi naše punce so se okorajžile in igrale igro »Izgubljeni raj«, fantje pa Krekovo »Pravica se je izkazala«. V nedeljo 13. t. m. pa je prišla na oder »Dekle z biseri«. Tudi telovadimo pridno in je bil naš odlovski odsek že večkrat pohvaljen. Beremo tudi radi in se razgovarjamo o vseh pametnih in potrebnih rešeh; da nam ura kar zbežlja kot plašen konj. Zlasti pa je naše petje cerkveno in društveno v polnem razmahu, odkar smo dobili novega organista g. Jakoba Čadeža. 20. t. m. smo priredili koncert. — Volili smo tudi še dosti dobro, da smete biti v Ljubljani z nami zadovoljni. Drugič bomo pa — upamo — še bolje. Skrinjica samostojnih demokratov je pa pri nas pogorela, samo par glasov je ostalo. — I. I.

SV. GREGOR.

Zanimivo se razvija vprašanje vsiljene nam šole Dvorska vas. Ko nam je vpogled zapisnik se vidi, da je za šolo glasoval kot zastopnik občine občine Lužarje tudi lužarski župan Andolšek. Isto so bili za šolo tudi nekateri zastopniki občine Vel. Lašče. To nam je zelo dobrodošlo, kajti če pride do plačevanja nove ogromne stavbe, katere proračun znaša do 350.000 Din, bodo k plačevanju pritegnjene tudi te občine. Ali bodo lužarski občinarji zadovoljni, da bodo plačevali za nepotrebno ogromno stavbo v Dvorski vasi, to pa bo vprašanje, ki ga bodo lužarski davkoplačevalci sami obravnavali s svojim županom Andolškom, ki bo sedaj uvidel, da s tujo roko gada loviti ni nevarno, a z lastno se pa človek le premisli.

SV. GREGOR PRI ORTNEKU.

V ponedeljek 14. t. m. sta se v naši župni cerkvi poročila brat Orel Ivan Rigler, posestnik na Prapročah, z gospodično Marijo Adamič z Gošpl-novega. Novoporočencema iskrene čestitke.

ST. VID PRI STICNI.

(Smrtna kosa.)

Tukaj je umrl v nedeljo 6. februarja v 61. letu starosti g. Anton Kapore iz vasi Cesta. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala velika množica ljudi. N. v m. p.

CEMSENİK.

Kmetijsko-gospodinjski tečaj ki ste ga priredili gdč. učiteljici Ida Labernik in Tončka Sedej, je bil danes 13. febr. zaključen s krasno razstavo ročnih del in poslovilnim obedom staršev. Tečaj ni zaostajal za nobenim poklicno narejenim. Dekleta in starši se naj priarčneje zahvaljujejo gdč učiteljici za trud in seveda tudi za končno pokušnjo, kaj vse znajo dnekleto narediti. Najprisrčnejša zahvala štirim zadrugam in dvema občinama, ki so podarile dekletom knjige: Nasveti za hišo in dom in varčna kuharica.

STARA LOKA — OKOLICA.

Dolg predpust, malo porok, to je resnica, in še če je poleg tega finančna in stanovanjska kriza. Dovolj so pa prišli na svoj račun plesa in zabave željni, vse povsod veselice raja in živji se kot z

IZOBRAZBI

Družba sv. Mohorja.

All ste se že zapisali v Mohorjevo družbo? zadnji tedni so. Hitite in ne odlašajte. Zakaj? Letos ne dobite samo štiri knjige za 20 dinarjev, ampak pet!! Ojber je sklenil dodati povrhu vsem članom Mohorjeve družbe še eno knjigo, in sicer silno lepo povest, ki bo pravi užitek za vse. Torej dobijo vsi člani za redno naročnino 20 Din pet knjig, med njimi bodo sledeče povesti: »Vest in zakon«, spisal dr. Fr. Detela. Povest se godi tik po koncu svetovne vojne, ko je še vse zbegano, vse narobe. Ko nalašč je ta povest za našo ljudstvo. Druga povest je od F. S. Finčgarja. Ta nam riše zgodbo kmečke družine, do dua srea pretresljivo. Tretja povest je Mcj mali Hlaček, trpljenje nedolžnega otroka, ki otme mamico nevarnosti in v družini sramotil spravo. Je pravo mojstrsko delo. Rezen teh bosta dve lepi, krajši povesti tudi v koledarju. Torej kar pet povesti! Zapavnega berila velikot! Iz »Zgodovine Srbova«, boste zvedeli dogodke, ki so nam bili neznan. Razumeli boste vse točave, ki jih imamo še danes pri urejanju naše države, vso politiko zadnjega stoletja, verske razmere, trpljenje pod turško sabljo, vojske in upore. Samo ta knjiga, okrošena z lepimi slikami, je vredna več kot 20 Din — petero lepih povesti pa tudi nikjer ne dobite za 20 Din. In še peta knjiga izide: Katoliška cerkev. Letoknjo ste prebrali. Ali ni to ponos za nas katoličane? In letošnja bo še lepša. Torej vse družine, posamezniki — vsi državljanje dva kovača z a petero izvrstnih knjig! Nebena stvar ni tako poceni! Dajte

paravila. Potem pa sara pesem o dragini, davkih, o mlinci. Kdo ne svet razume! — Okraj glasovne je naše infale ukaz na vse občine, naj se v krajih, kar ni volovoda ali tekeče pitne vode, napravijo razsvetlovi, za sledaj polara. Imamo tudi dve razsvetlovi za 8 let v Starom Sveta in Vrhovnih. Potrebno bi jih pa bilo več, zveča pa vsaka komuna ne pride v poštev, plevna no. Da ni se razsvetlila. Kdo ne pa dal? — Družbena kletanje ljub našim neopoznim razmeram. Šel se giblje, prišel se volkovi kaka igra, pri tem pomagajo naši veli akademiki. Soče postore imajo zapet v ba manom salona polnoke gospe. Študijske mam, pri p. J. Gosarju. — Še to svetujemo omi ženski, ki v svoji slobni zmagajosti nadleguje ljudi v brezimni dopisi in boče napraviti spovednice za polno, nabiralnik, naj in manove opust sicer boče polnomaži tisti, ki imajo sled za red in mi, da in ljub njuni svetim pošljite na Svoboda.

SKRATNO PRI LITVI

(Obšna zborn.)

V nedeljo 27. februara ob pol 3 popoldne se bo vsaki občini vseh županih in posojilcev, ki in žmoh v 1. 1928 primesta Din 6.100.000.25. Stanje žmoh, vlog žmoh Din 2.786.888.60 posojiti pa Din 5.174.849.35. — V nedeljo 6. marca pa bo občina vber »Kmetijske sestrice« in mlakarim. Člani občine drug naj se udeležijo zborovanja, da vidijo ravnoj mednarodna.

sebi in otrokom zdrave duševne hrane. Fantja in dekleta, agitirajte od hiše do hiše za Mohorjeve knjige! Še je par tednov časa. Kdor je katoličan, kdor je Slovenec, s ponosom se zapiši v Družbo sv. Mohorja! Preberite v koledarju tudi opozorilo na duhovno korist! Vsak dan se bere sv. maša za Mohorjane — žive in mrtve! Na delo za Mohorjevo družbo!

Po katoliškem svetu.

Introznenje na Portugalskem. Na Portugalskem so dobili leta 1910. vodstvo države v roke sovražniki Cerkev in njenih ustanov. Danes pa so javno mnenje, kakor tudi vodilni krogi Cerкви precej naklonjeni. Na nedavnem cerkvenem zboru v Lisaboni je bil poleg drugih visokih državnih dostojanstvenikov, navzoč tudi zastopnik vlade portugalski zunanji minister. Država pa ne podpira katoliškega gibanja le z lepimi besedami in pri svečanostih, temveč prispeva tudi velike misijone v portugalskih kolonijah.

Družina s 1030 živečimi člani. Pred kratkim je podelil sv. oče papež vodilnemu francoskemu katoličanu iz Lilla Charvetu, velikemu dobrotniku revežev, red sv. Gregorja Velikega. Pri tozadnji svečanosti je omenil odlikovani mož, da šteje nasledstvo njegovega starega očeta danes 1030 živečih rodbinskih članov.

Še ena iz Mehike. Duhovnik Reyes-Dominguez je bil v Mehiki aretiran, ker je spovedoval neko umirajočo dušo. Sodišče ga je sicer oprostilo, češ, da se ni pregrešil proti nobeni državni postavi. Vlada pa se je proti oprostitvi vendar še pritožila na višje sodišče. Katoličani, ne zabimo, kakšna je svoboda v državi, kadar ima liberalci v rokah vso moč!

Kdaj je zakonska zveza lahko neveljavna. Bogat protestant se je poročil z dekletom iste vere. Živela sta skupaj dvajset let, nakar je soproga iz tehtnih razlogov zapustila moža. Civilna sodišča so potrdila razporeka. Čez mnogo let se je z ločenko civilno poročil neki Francoz — katoličan, ki pa je želel, da se tudi cerkveno zveže po rimsko-katoliškem obredu. V ta namen je vložil višjemu duhovskemu sodišču v Rimu prošnjo, da preišče veljavnost prvega zakona. Zapriscovane pribe so nedvomno potrdile, da je bil sklenjen prvi zakon s silo in pritiskom, da se smatra neveljavnim in da je katoliški zakon s to prej protestantovsko poročeno, a pozneje ločeno ženo — mogoč in veljaven.

Liberalci vsega sveta se radi tega dogodka zgražajo nad Rimom, češ, da je pravilno sklenjeni zakon ločil in, da sv. stolica lahice smatra vse zakonske zveze, sklenjene med protestanti kot ničave. Seveda so to prazne besede, kajti katoliško

cerkveno pravo smatra tudi protestantovske zakonske zveze za nerazrušljive, ako niso bile sklenjene s silo. Očitajo tudi Rimu, da je potrdil razporeko, ker se je šlo za — bogate ljudi. Liberalci ne poznajo nobene zgodovine, ker bi sicer lahko vedeli, da je sv. tolici bogat kakor reven enako pri srcu. Dokaz: angleški kralj Henrik VIII., ki se je hotel vnovič poročiti, ko mu je prava žena še živela. In dasi je bil on bogat in vsega mogočen in čeprav je papež vedel, da bo vsled neugodnega odpada od prave vere kralj in ogromna večina angleškega naroda, je vendar sveta stolica izrekla svoj veto, ne!

Kardinal Vannutelli — devetdesetletnik. Predstojnik sv. kolegija v Rimu, kardinal Vannutelli je obhajal 5. decembra preteklega leta svojo devetdesetletnico čvrst in v najboljšem zdravju. Doživel je šest papežev. Ko so ga vprašali, kaj smatra kot najvselejše dejstvo današnjih dni, je odgovoril: »Veliki razvitek misijonov v poganskih deželah, kakršnega si v mladostnih letih nisem predstavljajal. — Najhujša rana na telesu sv. Cerkve je pa ta čas — Mehika. Toda tudi ta težka preizkušnja bo prešla. Cerkev Kristusova je doživela še hujše dneve in vendar je ostala in po vsakem preganjanju še bolj napredovala kot prej.«

Menihi sv. Bernarda. Nedavno je zasul plaz vnovič 5 menihov sv. Bernarda pod znamenito goro istega imena v Švici. Dva sta bila s pomočjo psov-bernardincev rešena, enega so iz snega potegnili mrtvega, o dveh redovnikih pa sploh ni sledu. Avgušinski samostan na Velikem sv. Bernardu obstoji od leta 962. In ti oče potnikov po teh nevarnih snežnih strminah je že rešila požrtvovalnost samestanskih bratov s pomočjo njih izvežbanih pomagačev — bernardinskih psov.

NAZNANILA

n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številk obsega. Denar se mora vpsolati naprej, lahko v znakah. Brez vnaprejšnjega plačila se objava ne priobči.

n Šentpeterska orlovska srenja v Ljubljani priredi v nedeljo dne 13. marca teletovno akademijo v Društvenem domu v Sostrem Zabetek točno ob 3 popoldne. Spored je zelo peser. Nasopijo očaski: Ljubljana, Hrušica in D. M. Polje ter orliška krojka Sv. Peter in Moste. Nastopijo tudi mladi iz D. M. Polja. Vsi prijatelji orlovske mladine, iz Sostrega in okolice skrevo vabljen. — Bog kv! — Odbor.

n Jelica. — Orel na Jelici vabi k predstavi »Scapinove svitajec« v nedeljo 27. febr. ob 3 pop. v Društveni dom. Priddite, da se nasmejete za prepust!

n Katoliško prosvetno društvo v Dola pri Ljubljani ponovi sabavno igro »Martin Krpanc« na pustno nedeljo popoldne ob 3. Cene znifane. K obilni udeležbi vabi odbor.

n Katoliške slovenske inobrazilne društvo pri Sv. Jakobu ob Savi vprizori na pustno nedeljo ob 3 popoldne igri: »Dumoklejev meč« in »Lokavnikac«. Na sporedu so tudi deklaracije in venček narodnih pesmi

Pošljite naročnino!

n V Sori pri Medvedah bo na pus'no nedeljo ob 3 popoldne burka v treh dejanjih »Scapinove zvijače«. Pridite v obilnem številu.

n Šentjur pod Kumom. Kdor se želi na pusno nedeljo pošteno pozabavati, naj pride po sv. maši gledat »Skapinove zvijače«, burko v treh dejanjih.

n Cerkevni pevski zbor v Velikih Laščah priredi 27. t. m. ob 8 popoldne v dvorani združnega doma Lavtizarjevo opero »Mlada Breda« in burko »V civilu«.

n Hranilnica in posojilnica v Smartnem pri Litiji vabi člane k občenemu zboru v nedeljo dne 27. februarja ob pol 3 popoldne v Društvenem domu.

n Naklo. Gasilno društvo priredi v nedeljo 27. t. m. veseligr »Pri telem konjčku« ob treh popoldne v naklanski stari šoli. Okoščani vabljeno v Trbovlje.

Prijava reduciranih vojnih invalidov: Ker je bilo v zadnjem času reducirano po novem invalidskem zakonu več vojnih invalidov, vdov in sirot, bivajočih na področju tukašnjega Združenja vojnih invalidov, se tem potom pozivajo vsi reduciranci, da se prijavijo najkasneje do 6. marca t. l. pri vodstvu organizacije, ki bo v smislu zakona podvzelo potrebne korake, da se neuteemeljene redukcije sistirajo. V to svrhu bo poslovni tajnik organizacije vsako sredo in soboto od 4. do 7. ure zvečer do vključno 6. marca t. l. v gostilni Pravič, kjer bo sprejemal prijave reduciranih vojnih žrtev, ter dajal potrebna pojasnila.

d Odličen potnik na brzoparniku »Francec« francoske parobrodne družbe. Dne 29. decembra 1926 je odpotoval iz Havre v Ameriko na brzoparniku »Francec« švedski princ Karl, ki je vodstvu

francoske parobrodne družbe poslal nastopno zahvalo: »Radlo S. S. »Francec« na poti v Newyork. Sprejmite vsi skupaj mojo zahvalo za krasno in ugodno potovanje na Vašem veličastnem parobrodu »Francec«. Zivela Francoska in njena prekoceanska parobrodna družba »Cie. Gle. Transatlantique«! Princ Švedov« — Imenovana francoska parobrodna družba Havre—Newyork je tudi nam Slovincem dobro znana, ter so je naši potniki v Ameriko zaradi ugodne vožnje in iztorne posrežbe najštevilneje poslužujejo. Zaslova je v Ljubljani Ivan Kraker, Kolodvorska ulica 35.

n Javna zahvala. Vsled poplave 27. septembra 1926, pri kateri smo bili prizadeži, izražamo tem potom »Vzajemni zavarovalnici« v Ljubljani, Dunajska cesta 17«, katere nam je poslala podporo v znesku Din 2.750, javno zahvalo za ta velikodušer čin. Občinstvu pa imenovano zavarovalnico prav toplo priporočamo. — Trata, dne 20. februarja 1927. Franc Stanonik, Sestianskavas 1, Janez Fortuna, Trata 27, Jakob Cankar, Brebrovnica 6, Marija Bogataj, Dol. Dobrava 5.

Franjo Neubauer:

Zaroka.

Starčkom, molčelim drevesom,
ivnate niti visé,
doči pod mlinskim kolesom
vode stojé in molčé.
Rada bi voda šumljala —
sima jo v led je vkovala.

Zdrjalo v dole je sivcev krđelo,
gosto nadihalo meglo je belo.
Fantič, kje vranca pa ti napojiš?
Kje izpod leđa vodice dobiš?

Ali kaj tebi — saj kraj te vodnjaka
deklica, tebi obljubljena, čaka.
Skozi meglé je zaslišala vrisk,
ve, da prihajaš, da jezdiš v obisk.

Njenih oči te ogreje sijaj,
ljubko pozdravi sladak te smehljaj.
Rada za vranca se v hlevu potrudi,
tebi pa v hiši prijazen možak,
očka osivel, a čvrst in krepak,
rujnega čašo dolenjca ponudi.

Vrne se hčerka — očeta objame,
glas šepetá ji željan, sramežljiv:
»Očka, kajneda, ta fantič bo zame?!«
Tih je odgovor smehljaj ljubezniv.
Pa se doménita, koliko njiv,
travnikov, gozda dobi in živine,
koliko očka denarcev odrine.

Konj je nakrmiljen — k vodnjaku hiti,
vranca v slovu ti deklé napoji.
Krepko, prijazno še v roko ti seže,
da se ti z vedno zvestobo zaveže.

POVEST GORSKE FARE.

Sedaj je dospela Julija do nje, stegnila roke globoko v vodo — trdno, močno je zgrabila — in držala je Čiškiine ročice v svojih ter počasi potegnila otroka ven. Bledi obraz, z razpletenimi lasmi in napolzaprtimi očmi se je počasi dvignil iz vode, Julijine ročice so se trdno oklenile mokrega telesa, in ga potegnili k sebi v čoln...

Posrečilo se ji je, da je priveslala s čolnom h kraju, nesla Čiško ven — nato pa se je nezavestna zgrudila poleg deklice. Tako so ju našli grajski služabniki. Julija si je kmalu opomogla od strahu, Čiška pa je dobila plućnico in je visela med življenjem in smrtjo.

Julija se ni ganila od njene postelje ter ji je stregla s skrbjo in ljubeznijo matere. Ponoči se je vreme izpremenilo. Postalo je mrzlo, padal je droben dež in udarjal po šipah. Nebo je bilo temno in prevlečeno z oblaki. Tesnobno in tiho je bilo v bolniški sobi, kjer je ležala Čiška v vročici. Ko se je prvič zbudila in prišla k zavesti, se je oklenila Julije: »Ali bom morala umreti?« je boječe zvenelo njeno vprašanje.

»Ne, Čiška! Samo ubogati moraš in storiti to, kar je naročil zdravnik, potem boš v par tednih zdrava.«

»Ne morem verjeti! Tako grozno trudna sem. Ako bom umrla, mora nesti Mihael spredaj zastavo, toda ne črno, grdo, temveč svetlo, s podobo sv. Mihaela.«

»Ne govori tako, Čiška! Ozdravela boš.«

»Ne verjamem. Saj je vseeno, saj ne bo nihče jokal za menoj. Saj me nima nihče rad...«

»Čiška! je zaklicala Julija in jo objela.

»In jaz — ti nisem jaz nič?«

Todaj so se bolnišičine oči zasvetile. »Da, ti... ti me imaš rada. Radi tebe hočem ozdraviti... ti si moja sladka, ljuba mamica...«

Smehljaje se je oklenila Julijinega vratu, polo-

žila svojo glavico na njene prsi in bila vsa srečna: tu je našla dom, tih, sladek kraj, kjer prebiva ljubezen.

Ponoči, ko je Julija čula pri bolnici, a je vsled trudnosti zadremala, se ji je zdelo, kot da je prišel nek tuj človek v bolniško sobo. Sklonil se je nad bolnim otrokom, ga poljubil na čelo in nato z dolgim, hvaležnim pogledom pogledal Julijo... Ko je odprla oči, je hušknila senca preko preproge. Drugo jutro si je Julija zaman belila glavo, ali je bdela, ali sanjala.

4. poglavje.

Prve tedne po svojem povratku so presedeli kamnarji mnogo v gostilni pri pivu in kartah. Krčmar je imel bogato žetev. Nekega pustega novembrskega večera je stal široko na pragu in si zadovoljno gladil dvojni podbradek. Mimo je prišel župan. »No, stric, mu je zaklical, »pri tebi cvete pšenica. Tvoja soba je vedno polna, občinska blagajna pa vedno prazna. Obrnil se bcm k tvojemu mošnjčku.«

Kljub svoji telesni obilnosti se je krčmar hitro obrnil in jezno šel skozi vrata.

Drugo jutro je šel po vasi birič in oznanjal: do 1. decembra morajo biti plačani vsi zaostali davki. Tudi policijska ura se mora točno držati.

Kamnarji so ga zvalili v gostilno, ga napajali s pivom in žganjem, dokler ni bil pijan. Na vso moč so se potem smejali, ko je razglašal z jecljajočim jezikom. Za davke in policijsko uro so se malo zmenili. Ko je udarila v zvoniku ura enajst, je ugasnil krčmar v gostilniški sobi luč, zaprl hreščéča vrata in jih zapahnil. V zadnji sobiti pa so za zaklenjenimi vrati dalje pili oni, ki so imeli denar...

Pršel je Martinov dan. Bila je že stara navada, da je bil ta dan velik ples. Zvečer je bila gostilna polna gostov. vrčki so krožili, pečenka se je kadila na mizah, godba je igrala, fantje in dekleta so se vrteli v plesu. Zadnji so prišli Martinovi fantje, veliki ljudje temnih las, z ostrimi obrabi in kot oglje črnimi očmi. Njihova hišica s staro slannato streho in napol razbitimi okni je stala gori v gozdu, visoko nad kamnolomi. Vedno so bili veseli, radi so peli in rožljali z denarjem v žepu.

Najstarejši med njimi, Alban, je bil sijajen človek, visok skoraj sedem čevljev, z obrazom kot mleko in kri. Ko je tako ponosno stopil v sobo, z zelenim

Razno.

Reka je postala samostojna škofija in so že izvolili prvi kapitelj. Dolej je pripadala Reka hrvaški škofiji v Senju.

Na božične darove čakajo. Daleč zunaj pred škotsko obalo je majhen skalnat otoček St. Kilda, 48 prebival. je na njem. Ti čakajo še zmeraj na božična in na novoletna darila; letošnji viharji so namreč tako hudi, da se nobena ladja ne more otočku približati. Sedaj so odposlali celo ekspedicijo otočanom na pomoč.

Velikanska jajca. Zadržijo so poročali listi o 95 gr težkem in 11 cm dolgem jajcu, ki ga je zlegla kokoš v Bruyeres na Francoskem. Takoj nato smo pa brali o še težjem jajcu, 105 gr, ki ga je zlegla kokoš v neki vasi pri Gradcu. Seveda vse to ni nič proti jajcem ptice mon, ki je zvela do srede osemnajstega stoletja na otoku Madagaskar pri Afriki in ki je legla po 8 kg težka jajca, do 80 cm dolga in 19 cm visoka, z lupino, ki je bila 1 cm debela. Tako jajce je zaleglo za 150 do 180 navadnih kokoških jajec. Ni pa to čudno, če pomislimo, da je bila tista ptica 5 do 6 m visoka. Po 20 jajec je bilo naenkrat v gnezdu, to je pa 160 kilogramov.

Banke v Ameriki. Banke so v Ameriki tako goste posejane, da pride na 4500 prebivalcev že ena banka, v nekaterih krajih celo že na 800 do 1500 prebivalcev.

kovskim klobukom na glavi, roke držeč v žepu kratkega jopiča, je bilo zapisano na njegovem smeitem obrazu vprašanje: »Koliko stane svet? Dajte sem, ga bom kupil!«

Za ples si je izbral najbogatejšo deklico, Rozino, krčmarjevo hčerko. Nekoliko je škilila in imela ves pegast obraz. Prej je bila nekaj časa naklonjena Albanu, sedaj pa je imela v dolini nekega ženina, grdega, rdečelasega človeka, ki je imel mnogo denarja. Le nerada se je odzvala Albanovemu vabilu, ker je bil le kamar. Vendar ga ni mogla odbiti, ker je pac vsak dan sedel v gostilni in bil najboljši plesalec v vsej vasi.

Alban je plesal kot blazen. Rozini je bilo to predivje. »Pusti me,« je prosila.

Toda Alban jo je še močneje potegnil k sebi. »Ne, Rozina, danes se bova enkrat izplesala.«

»Spusti me,« je jezno rekla Rozina.

»Ne,« je rekel trmasto. Tedaj se mu je iztrgala in zbežala. V trenutku se je okoli obeh stvoril krog. Krčmar, h kateremu je zbežala Rozina, je zahteval, da zapusti Alban plesišče in nekaterim fantom se je videlo, da bi se ga radi lotili. Tedaj je zavihal Alban rokava in stegnil roke: »Se me hočete lotiti?... Le poizkusite!«

Vsled njegovega grozečnega pogleda so se umaknili. Alban pa je stopil k dekletom, se zasmejal in zaklical: Pridite, dekleta, — bomo plesali in se veselili. Ko je hotel Alban zgrabiti neko deklico, se mu je ta izmaknila in zbežala.

Alban je nepremično zrl na njo — to je bilo smrtno razžaljenje. Stisnil je pesti, nato je zaničljivo zmajal z ramami, se obrnil ter šel proti vratom, da bi si shladil v mrzlem zimskem zraku vročo glavo.

Ko je dospel do vrat, je kot prikovan obstal. Iz mraka ga je mamljivo zrlo dvojje oči.

»Rika — ti tu?« je zaklical.

Rikine oči so žarele. »Zakaj ne?« je rekla. »Ali nimam pravice se veseliti kot drugi? Saj sem še mlada.«

Njene ustnice so se trmasto vzbočile, a njen glas je zvenel kot bolesten klic. Alban je bolj natančno pogledal dekletke. Prvič jo je videl v nedeljski obleki, videl njeno mlado, očarajočo lepoto. Še nikdar ni videl ženske, ki bi bila njej enaka. Občutil je nesmišlino poželenje, da bi potegnil k sebi zaničevano dekletko, in se zavrtel z njo po sobi, vsej vasi v kljubovanje. Prijel jo je za roko.

»Hočeš iti z menoj?« je vprašal.

Njene oči so žarele. »Da,« je rekla odločno, ter stopila vzravnan na plesišče, ljubko se zibajoč v bokih. Njene velike, plamteče oči so ponosno zrle okoli, kot bi hotele reči: »Toliko sem vredna kot vli.« Nato sta zaplesala.

Drugi plesalci so odskočili, in gledali z jeznimi obrazi in temnimi očmi. »Požigalčeva Rika ne sme plesati. Ven!« so klicali fantje.

Alban je obstal sredi plesa roko ovito okoli dekleta se razkoračil pred jeznimi ljudmi in jih meril z izzivajočimi očmi. »Kaj pa hočete?«

»Ven! Oba ven!« mu je donelo nasproti.

Z enim stotokom je bil Alban med fanti, zgrabil najhujšega kričaka, ga vrgel ob steno in začel obdelavati s pestmi.

Z divjim vpitjem so naskočili ostali Albana in začele so padati pesti po njegovem hrbtu. Strelec se je, so zasmejal, odlomil pri nekem stolu nogo in kot divji začel udarjati po glavah. Njegovi bratje so se vmešali vmes in junaško pomagali. Kri je tekla, razlegalo se je vpitje, šipe so ženketale, svetiljka se je razbila, nastala je tema...

Alban je zgrabil Riko za roko in šel z njo ven. Nemo, z utripajočim srcem je stopala z njim v jasni, mesečni zimski noči skozi vas. Rika ga je prosečo

pogledala. »Alban, kaj si storil? Radi mene?« — Ves upor je izginil z njenega obraza, iz oči so ji lile solze.

»Kaj za to?« je rekel. »Pokazal sem jim, tebi naljub! Naj te ne zmerjajo več.«

»Hvala ti,« je rekla in krepičo stisnila njegovo roko. »Tega ni še nihče storil zame.«

»Od danes naprej si pod mojimi varstvom in kdor te bo žalil, bo imel z menoj opraviti.« Položil je svojo roko okoli njenih ram in rekel: »Dekle, prav nič ne vem, kako mi je! Vedno bi te hotel imeti tako pri sebi in te braniti, ti divja stvar!«

Z vihrajočim klicem se mu je vrgla okoli vratu. »Ti ljubi, dobri človek!« In kot bi se sramovala svoje nežnosti, se je iztrgala in zbežala v gore.

★

Naslednjega dne je sklical župan sejo občinskega sveta. V veliki, prazni sejni dvorani je bil zbran občinski svet. Naslonjeni s komolci na trdo hrastovo mizo, so redkobesedni možje sedeli skupaj.

Zadnji je prišel krčmar. Sopihal je vsled hitre hoje, kratko pozdravil in široko sedel na svoj stol, tik poleg župana. »Alban mora biti zaprt, takoj danes,« je ropotal. »Tak lopov —«

»Sedaj govorim jaz,« je rekel župan.

Od začudenja je pozabil krčmar zapreti usta in je bulil v župana.

»Može,« je rekel župan. »Pri Sv. Mihaelu ne sme iti več tako dalje, sicer bo prišla vsa vas na beraško palico. Samo karte in pijača, prepiri in pretepi — doma pa huda stiska. Vsa občina bo postala razupita. Nekateri gredo beračit, drugi postanejo potepuhi, kmetom grozi boben. In kljub temu nobenega ozira, nobenega poboljšanja. To je grozno. Davki že dve leti niso plačani. Kdor ob novem letu ne bo plačal, bo zarubljen, pa naj gre beračit... In večerajšnja sramota! Slabo juho si si skuhal, krčmar. Stvar je že tretjič naznanjena, kaznovati te moram z globo.«

»Kaj?« je vzrojil krčmar. »Mene kaznovati? Tega pa že ne.«

»Če ti ni prav, se pritoži na sodišče, potem boš plačal dvojno,« je odločno rekel župan.

»Potem pa naj — —«

»Zmerjal tu ne boš,« ga je zavrnil župan. Nato se je obrnil k biriču, ki je sedel na klopi pri vratih. »Tebi odpovedujem službo. Človeka, ki se ob belem dnevu napije, ne morem rabiti.«

»Za vraga,« je zakričal birič in planil s svojega sedeža, »danes je pa oster veter.«

»Potreben je. Pojdi!« In birič je jezen odšel. Kot soparica pred neviho, je ležalo nad možmi. Župan je vzel iz nekega ovitka z rdečim pečatom polo papirja in ga razgrnil. »Glavarstvo zahteva ostrejšo policijsko uro. Od danes naprej so določene težke kazni za prestopci.«

»Hm,« se je smejal krčmar vase in držal roke pred ustmi. Mislil je na svojo skrivno zadnjo sobico in marsikatero veselo popivanje.

Toda župan ga je ostro pogledal. »Ni se treba smejati. Glavar ti sporoča sledeče: prvič: zadnja sobica se po enajsti uri ne sme več odpreti; drugič: če se bo pa to kljub temu zgodilo, te bo veljalo običajno globo in pri ponovnem prestopku ti bo vzeto gostilniško dovoljenje. Tu stoji črna na belem.«

Krčmar je vzkipek: »Tega si ne dovolim —«

»Tiho,« mu je zašepetal župan na uho, »ljudje namigujejo tudi o mešanju vina in zamolčevanju davkov.«

Tedaj se je debeli mož zganil in pot mu je stal na čelu. Prosečo je pogledal župana.

Ta mu je prikimal. »No — radi mene lahko greš, če ti je slabo,« je rekel, »toda zapomni si, kar je razglasilo glavarstvo.« Krčmar je mrtvaško bled odšel. Župan je nekaj trenutkov molčal nato je globoko vzdihnil, vzel z mize bismo in rekel: »Sedaj da se

Gripa. Časopisi poročajo, da so dobili zdravniški sredstva za cepljenje proti gripi. Tako bi bila spet ena nadloga manj na svetu.

4000 milijonarjev na eni cesti. Najbogatejša cesta na svetu je Park Avenue v New Yorku. Ni še stara ta cesta, a ima v svojem okrilju okoli 4000 milijonarjev med njimi večino večkratnih. Povprečno izda vsak prebivalec te ceste na leto okoli 1,300.000 dinarjev! Kakšni so dohodki vseh teh modernih knezov, tega nam svoda nihče ne pove. Stanovajska najemnina se giblje med 120.000 in 800.000 dinarjev na leto! Največ denarja gre pa za ženske obleke in za lišp; vsa cesta izda za to na leto 80 milij. dinarjev. Majhni se nam zdijo poleg te ceste izdatki za obeske, prstane itd., na leto »samo« 320 milijonov dinarjev. Okoli 240 milijonov dinarjev zapravijo na leto za izpopolnjevanje opravil in opreme v palačah.

50 najbogatejših, ki v navedenih številkah niso všteti, so pa še posebej; to so najbolj milijonarski milijonarji. Vsak dan porabijo za cvetlične okraske v svojih palačah 240 tisoč dinarjev, za cvetlice na svojih ladjah nad 400 tisoč in za obleke svojih žen in hčerk 3.300.000 dinarjev! Na dan! Nasproti temu so drugi izdatki majhni: za gledališče in za druge zabave izdajo ti petdeseteri na leto 80 milijonov dinarjev, za restavracije 100 milijonov, za avtomobile tudi toliko, za gospodinjstvo 300 milijonov dolarjev.

Prebivalstvo Rusije. Se danj so številke ljudskega štetja v Rusiji že enkrat pregledali in so ugotovili, da je vseh prebivalcev 143 milijonov.

Pozna poroka. V Stradelli (Italija) se je poročil 86 letni starček v tretjič. Svoj zakon je utemeljeval z ljubeznijo do svojih otrok, ki naj dobijo mater vzgojiteljico.

Volkovi v Rusiji so se vsled hudega mraza pojavili letos tudi že v bližini velikih mest. Neštete so človeške žrtve; zlasti otroci so v nevarnosti in so dobili že 20 do 30 otroških okostij na istem mestu.

Stopnice. Neka Američanka je šla v francoskem mestu Tours s stolpa dol po stopnicah. In podletelo ji je in bi se bila skoraj ponesrečila. Vprašala je stavbenika, koliko bi stalo, če bi dalja stopnice popraviti. Dejal je, da 10.000 frankov. Vzela je ček, napisala je gor 10.000 frankov in je ček izročila župniku za popravilo stopnic.

moramo pogovoriti o neki drugi stvari, mnogo težji, možje. Odvetnik iz mesta piše, da ne bo pomočil več peresa v tinto, dokler ne bodo poravnani zaostali pravnidni stroški. Pravda bo obilno uničila —

»Toda mi hočemo našo pravico,« so kričali vsevprek.

»Da, če bi imeli pravico do gozda in kamnolomov!« je resno rekel župan. »Pa je nimamo. Urbarjev ni več in vi se borite za izgubljeno stvar. Trije odvetniki so nam odsvetovali —

Jezno so se začeli prerekati. Z vsemi nitkami so viseli na svoji dozdevni »pravici«. Eogastvo, ki je bilo nakopičeno v gozdu in kamnolomih, je bilo njihovo zadnje upanje. Če bi jim bilo vse to priznано, bi bilo konec revščine in stiske. »Pravdo moramo dobiti!« so klicali. »Zadnji vinar bomo žrtvovali!«

»Nič ne bo pomagalo,« je pojasnil župan. »Poravnajte se z grofom.«

»Rašji umremo od lakote, kot da bi popustili! Zbirali bomo po vsej občini, da bodo stroški poravnani. Pravda se mora nadaljevati!«

»Svetujem vam mir!« je opominjal župan, a govoril je gluhih ušesom. Seja je bila zaključena, možje so šli v gostilno in se posvetovali, kako bi dobili denar. Končno so poslali k župniku odposlanstvo in ga prosili, naj jim posodi denar. Toda župnik ni imel niti zase za drugi dan denarja. V svoji jezi so zmerjali župnika in končno odšli v gostilno. — —

Zvečer je prišel v gostilno tudi Alban. A videl je samo temne poglede, nobena roka se mu ni steg-

nila nasproti — bil je zaničevan. Hitro je izpraznil svoj vrček in šel ven. »Poznam svojo pot,« je rekel in stopil v goro, kjer je stanovala rdeča Rika, h kateri ga je vlekla tajna sila. Na Gretini hišici je ležala rahla plast snega, kot bi bila potresena s srebrnim prahom. Stala je čisto tiho, kot kraj najglobljega miru.

Alban se ni upal potrkati. Sedel je na kamen in gledal proti oknu, za katerim je spala ljubljena deklica. Mogoče sanja o njem ...

Rika ga je pač slišala. Čisto tiho je ležala, pritisnila roko na utripajoče srce in prisluhnila v noč. »Rad me ima,« je zavriskala njena duša, »sicer bi ne prišel. Če je njegova ljubezen prava in globoka, bo še prišel, podnevi, ob solnčni svetlobi. Če pa je njegova ljubezen samo omama strasti, potem ga ni treba več — za to sem predobra. Podnevi naj me zasnubi.«

Ko so se njegovi koraki oddaljili, je začela jokati. Prihodnje dni ga je nestrpno pričakovala, a ni ga bilo. Postala je žalostna in je rekla: »Motila sem se o njem, — na svetu ni zvestobe. Sedaj je konec tih sanj in zopet moram nazaj v zapuščenost.«

A on ni mogel priti. Orožniki so ga odpeljali, ker je bil fant, ki ga je na Martinov dan tako obdelaval, težko ranjen. Dobil je tri mesece zapora in imel je čas, da je premišljeval o svojih udarcih in o svoji ljubezni. Ko je prestal kazen, je šel v širni svet — nihče ni vedel, kam.

Samo rdeča Rika je skrivaj jekala za njim. — —

(Nadaljevanje.)

Slovenski smučar Corlina d'Ampezzo se imenuje krasen krtj v prelopi kotlini gorovja Dolomiti na južnem Tirolskem. Tam so priredili letos tekme v smučanju, ki se jih je udeležilo tudi nekaj Slovencev. V dirki na 18 kilometrov je bil prvi, Sved Lindgren, ki je porabil 1 uro 23 minut in 55 sekund; drugi je bil Ceh Donih, ki je porabil za 18 km dolgo pot 6 minut več kot Lindgren. Nato so se pa kar vrstili. Naš slovenski rojak Janša z Dovjega je porabil 1 uro 36 minut in 12 sekund; bil je dvajseti, kar je spriču ogromnega števila 80 tekmecev zelo lep uspeh. Pri nas ni take prilike za smučanje kot n. pr. na Švedskem.

Zračni promet. Na Nemškem je 67 pristanišč za aeroplane. Aeroplani so prepeljali lani nad 55 tisoč popotnikov, za 50% več kot leta 1925.; dalje 640.000 ton tovara, za 115% več, in 302 toni pošti, za 86% več kot leto prej.

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenica, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaša. — Po trkratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

E. & A. SKAPERNE — Ljubljana, Mestni trg 10

Meh za smeh.

Vedeževalka mladeniču: »Vse zaman, kar vi pripovedujete, te karte povedo, da nimate več mnogo dni pred seboj. Ko boste stari 39 let, boste umrli. Ta mala karta pa pove, da se boste oženili z osemindrdesetletim letom ter imeli 16 otrok.« — »Kako je to mogoče, če bom pa že eno leto po poroki umrl?« — Vedeževalka je malo zardela, toda si takoj opomogla ter rekla: »Poročili se boste z vdovo, ki bo imela 15 otrok.«

Star gospod znan kot prvobojevnik proti uživanju alkohola: »No, radoveden sem, koliko pive vi spijete na dan?« — »No, tako okoli pet litrov pa že.« — »O vi nesrečni človek, jaz bi niti vode ne mogel popiti toliko množino.« — »Jaz tudi ne,« odvrne pijanec.

Nekdo je ves preplašen priletel k zdravniku ter mu pripovedoval, kako ga vsako noč straši, da se duhovi zbirajo okolu njegove hiše ter se jih kar po cel tucat vsede na plot njegovega vrta. »Kadar pogledam zvečer skozi okno, jih vidim sedeti na koleh plotu. Kaj mi je storiti?« Zdravnik: »Ošpičite kole.«

Mlada zakonska žena je prosila moža, naj ji vendar zapiše zvečer kuhinjska navodila za neko jed, katero bo dobil potom radia. Mož je ženo ubogal, in ko se zvečer

oglasi dotični radio,poročevalec, je pričel pisati. Toda zgodilo se je, da je obenem ujel dve oddajni postaji, in sicer eno, ki je oddajala navodila za telovadbo, drugo pa za kuho. Ujel in zapisal je takole: »Roke v bok, deni pest moke na ramo, dvigni koleno ter pregiblji palce, nato pa dobro premešaj v pol litru mleka. To ponovi šestkrat. Vdihavaj hitro eno žlico kvasa, stegni noge ter stisni dve kuhani jabolki skozi sito. Izdihavaj, dihaj naravno ter stresi v skledo. Pozor. Vlezi se na tla ter mešaj beljak treh jajc. Pripogibaj telo naprej in nazaj, dokler ne zavre. Čez deset minut pa potegni poscdo proč od ognja ter se po životu obribaj s platneno brisačo. Dihaj normalno, še enkrat dobro premešaj, obleci se v volneno obleko ter postavi na mizo z vinsko omako.

»Moj oče je tako velik, da lahko čez plot gleda,« reče Mirko Jankotu.

»Moj tudi, kadar klobuk dene na glavo.«

Čipke za cerkvenе svrhe dobite najugodnejše pri Osrednji čipkarski drugi. Ljubljana, Kongresni trg 2.

Trpežnost Vaših čevljev

se nadaljša!

ako uporabljate

LUNA

pravo terpentinsko kremo

Prepričajte se!

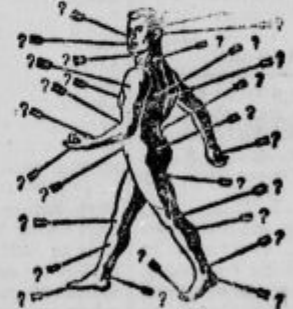
V vsako hišo Domoljuba!

Zlatnike kupuje in dobro plača F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ulica štev. 1.

ličem za svojo pristavo v Razoru pri Stari Vrhnikih poštenega KOČARJA - UPRAVNIKA

večjega govedoreja in dela v gozdu, oženjenega, z otroci, za nastop s 1. majem. — Službeni pojoš po dogovoru. — Ponudbe s priporočili na naslov: JOS. LENARČIČ, Verd pri Vrhnikih. 1213

Ako imate bolečine

kupite v lekarni ali kakih odgovarjajočih prodajalnih izrečno »Fellerjev« pravi Elsafluid. Nadrgnite vsak večer in vsako jutro boleča mesta in strmeli in veselili se boste, kako hitro in prijetno vam Elsafluid ublažuje bolečine. Če ste zdravi, uporabljajte Elsafluid za grgranje, za umivanje in boste hvaležni ter o-tali zvesti Elsafluidu. Dnevno negovanje telesa z Elsafluidom vam kot plačilo prinaša vedro glavo, močne mišice in zdravo spanje. — Ze našli očetje in dedje so ga uporabljali odzunaj in znotraj kot zanesljivo domače sredstvo in kosmetikum.

Zahtevajte za polizkus v lekarnah in odgovarjajočih prodajalnih izrečno »Fellerjev« pravi Elsafluid, v polizkusnih steklenicah po 6° Din, v dvojnatih steklenicah po 9° Din, ali specialnih steklenicah po 26° Din. Po pošti pride t-m cenajše, čim več se naroči naenkrat; z zvojnino in poštnino vred stane:

9 polizkus, ali 6 dvoji, ali 2 specialni stekl. 61° — Din 27 " " " 15 " " " 133° — " 54 " " " 36 " " " 12 " " " 254° — "

Naročila nasloviti različno takole:

EUGEN V. FELLER, lekarna v Stablič Donji, Elsa-trg br. 16, Hrvatska.

Zahvala gospodu Potočniku, lastniku in vodji »Krojnega učilišča«, Stari trg 19, Ljubljana. — Vsi učenci in učenke, ki danes zapuščamo Vaše učilišče, se Vam na tem mestu najlepše zahvaljujemo za ves Vaš trud in pouk. Naučili smo se veliko in si s tem zagotovili dobro bodočnost. Kjerkoli bomo, bomo vsem krojačem, šiviljam in nešiviljam Vaše učilišče najlepše priporočali. — V imenu vseh: Rudolf Orešnik, krojač.

**„Domoljubov“
Mali oglasnik**

Vsaka drobna vrstica velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmet, potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozir. obrtniki pomočnikov ali vajecev in narobe.

Vašica za siščičarstvo in medicarsko obrt, zdravega in močnega, sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. E. Stary, nasl., Krško ob S.

Seme Kašalskega zela prodaja Ig. Mercina, p. D. M. v Polju 20 gr za 5 Din. Denar z naročilom, tudi v znamkah.

Vodna moč do 6 KS, ki se da izrabiti za vsako obrt, na razpologo v okolici Medvod. Posebno potrebna obrt za popravo lemežev in sekir. Naslov v upravi št. 913.

Tamburaške instrumente kupim. Ponudbe na upr. „Domoljuba“ št. 12/3.

Naprodaj je več smrekovih lat za kozolec skozi dva okna in gnojnična črpalka in stiskalnica za jabolka ali vino, 1 univerzal plug, še vse v dobrem stanju. Jernej Novak, Trboje 47, p. Smednik.

Kravo dobro mlekarico prodam. Simendolske pasme s teletom. Alojz Košenina, Koseze št. 4, Zg. Siška.

Prodajam iz proste roke travnik in njivo blizu kolodvora. Polzeve se na Brezovici pri Janezu Slana, po domače Mrlačak ali pri Alojz Košenina, Koseze št. 4, Zg. Siška.

Ementalški sir po dnevni cenah nudi Mlekarna Doornič na Dolenj.

Proda se na prostovoljni javni dražbi dne 28. febr. na Toškem delu posestvo, prikladno za gostilniško obrt. Proda se skupno ali tudi posamezno. Naslov v upravi pod št. 1275.

Krepkega vajenca za sodarsko obrt sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Franc Repič, sodar, Ljubljana, Trnov.

Kupim lestenec (tustar ster) iz lesa ali stekla, stare angelo, starinsko uro na alabaster stebričkih in starinske rute. Pismene ponudbe z navedbo cene na upravo „Domoljuba“ pod št. 777.

V ude usnjarske obrti se sprejme priden, močan in pošten fant. Ponudbe je poslati pod „Usnjarna št. 1283 na upravo „Domoljuba“.

Lepo posestvo v prijaznem kraju Gorenjske se odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji, z inventarjem vred. Posestvo je v dobrem stanju, zraven velik sadni vrt, pripravno tudi za lesno obrt, ker je na razpologo vodna žaga. Posestvo se tudi prodaja. — Naslov na upravo „Domoljuba“ pod št. 1192.

Družabnika s primer- no vsoto kapitala išče m za zelo dobro idoče podjetje v prometu. kraju. Uspeh zasigurno do 25% — Naslov na upravo „Domoljuba“ pod št. 1194.

POZOR KROJACI, ŠIVILJE in nešivilje!
Zadnji pomladni krojni tečaj za krojače, šivilje in nešivilje z novimi modeli pod vodstvom F. Potočnika, ki je dobil za svoj preizkušen kroj na mednarodni razstavi edini največje odlikovanje — se prične 7. marca t. l. Važno je za vsakega krojača ali šiviljo, da obiskuje ta tečaj, ker z njim lahko že v pomladanski sezini veliko pridobi pri naročnikih. Šola nudi učencem ugodnosti ter jim po preteku tečaja brezplačno preskrbi službo. Vsak učenec ima pravico vsako leto 8 dni brezplačno obiskovati tečaj. Revnejšim tečaj ceneje z ugodnimi plačilnimi pogoji itd. Ker ima šola svoj modni salon, učenci tudi praktično vidijo, kako se kroji šiva in dela 5.—7. marca velika razstava krojev in modelov. Vsak se lahko na razstavi prepriča o uspehih učencev našega učilišča! Učenci, ki ne morejo priti v Ljubljano, dobe krojni pouk potom pošte. — Informacije:

KROJNO UČILIŠČE, Ljubljana — Stari trg št. 19.

Ne nasedaj razni vpijoči reklam, ampak bodi odločen in kupuj svoje potrebščine edino le v trgovini J. MENART, DOMŽALE — pri katerem dobiš najboljšo blago po najnižih cenah. Ravno dospela velika množina čeških in angleških štofov, kojim bo cena letos izvanredno nizka, tako, da si tudi revnejši sloji lahko nabavijo za Velikonoč za majhen denar boljše obleke. Oglejte si moje blago in čudili se boste tako nizkim cenam. Lepa izbira ženskega blaga, svilnatih rut itd. — Na zalogi vedno sveže specerjsko blago, moka, džez, pridelki, kuhinjska posoda, železina, najboljši cement itd. Ravno dospelo cvetlično, povrtno in poljsko semenje itd. Postrežba solidna in najnižje cene!

EM. FISHER, ZAGREB, Sudnička ulica 3/12

Dobavila dvokolesa, dela za dvokolesa, pnevmatike, šivalne stroje, gramofone, gramofonske plošče ter nogometne žoge po najnižji ceni. Mehaniki dobe popust.

Zahtevajte veliki ilustrovani brezplačni cenik ter pošljite marko za Din 2.— za poštino.

Dol

obvezo in odprite vendar enkrat oči ter ne kupujte v trgovinah, kjer Vam nudijo slabo robo za drag denar ampak kupite še danes dopisnico

za 50 par in pišite takoj po ilustrovani cenik z več tisoč slikami na veletrgovino

R. Stermecki, Celje šte. 19

v katerem najdete po čudovito nizkih cenah obleke, čevlje, klobuke, srajce, ure, harmonike, britve, toaletne, modne, jeklene in galanterijske predmete. Naročila čez 500 Din, poštine prosto. Kar ne ugaja, se zamenja ali vrne denar

**Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji**

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.

Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 61.
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

**Pozor ženini in neveste!
MODROCE**

peresnice, posteljne mreže, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN, tapetnik, Ljubljana
— Krekov trg šte. 7 (poleg Mestnega doma)

V sedanjih težkih časih

vsakdo pazi, da kupi dobro in poceni. Preden se odločite za nakup izgotovljene moške, fantovske ali deške obleke, kakor tudi češkega in angleškega blaga, obrnite se zaupno na solidno tvrdko

Josip Ivančič, LJUBLJANA, Selenburg, gova ul. 1 (dvor., levj.)

Drevesničarska zadruga v Dorlarjih, pošta Škofja Loka — je začela z oddajo visokodebelnih sadnih drevesc. JABLANE: Pisani karbovec, šampanska reneta in več drugih plemenitih vrst. — HRUŠKE: Vinske mostnjice, rumenke, tepke in razne druge vrste. — Cena jablanan je: I. vrsta 10 Din, II. vrsta 8 Din, III. vrsta 5 Din za komad. — Cene hruškam: I. vrste 12 Din, II. vrste 10 Din za komad. — Vse cene veljajo z ovojnjino vred franko kolodvor Škofja Loka. Manj kot 30 komad. drevesc se ne razpošilja. Naročila zadrugi

NEVESTE! Preden si nabavite OPREMO (balo), oglejte si v trgovini

FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA :: Štritarjeva ulica šte. 5

krasno izbiro svile, volnenega blaga, gradla, filona, kontenine, cvilha, brisač itd.

☞ Zima, perje in puh vseh vrst vedno v zalogi.

Težakovo hranilno in zdravilno OLJE za ŽIVINO — je najboljšo sredstvo za okrepljenje zahirane živine, o čemur govori že več sto zahvalnih pisem. Naročite za poskušnjo vsaj eno ročko od 5 kg za Din 125.— pri tvrdki: M. TEŽAK, ZAGREB, Gunduličeva 13. 1162

**Nova trgovina manufakture,
novo blago in nove nizke cene
Josip Šlibar**
Ljubljana, Stari trg 21   poleg Zalazniha

Slabi, nerazviti, bolešni otroci in taki brez teka, naj jomljo skozi 6—8 tednov redno po 3 male ilice na dan

„ENERGIN“, železnato kina-vino,

in dobili bodo zdravo in rdečo barvo, izvrsten tek, pridobili bodo na teži telesa in postali odpornejši proti vsem boleznim. „ENERGIN“-železnato kina-vino je izbornega okusa in ga otroci radi pijejo

3 velike steklenice za 128 Din ali 6 velikih steklenic za 248 Din in 1 mala zastoj razpošilja po pošti

Laboratorij „ALGA“, Sušak 4

Da je „ENERGIN“ železnato kina-vino zelo dobro zdravilo, se prepričate, ako prečitete samo nižje navodeno zahvalo:

Velecenjeni gospod!

Ze dva meseca uživam Vaše dobro zdravilo, „ENERGIN“ železnato kina-vino. Priporočili so mi ga oni, ki so ga že poizkusili. Dobil sem znova izbornen apetit in se počutim bolj zdrav. Moja snpoga, ki je trpela na splošni malokremosti, je toliko okrevala, da se čutim dolžnega, da se Vam zahvalim. Pošljite mi z obratno pošto še 4 velike steklenice za moje prijatelje. Preko (otok Ugljan) 15. aprila 1926.

8 spoštovanjem Filip Ajantič